

ยุทธศาสตร์
กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔
(พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

คำนำ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหน่วยงานที่มีวิสัยทัศน์และบทบาทในฐานะเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว การกีฬา และนันทนาการ เพื่อให้ภาคส่วนต่างๆ ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเหล่านี้ สามารถเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน

เพื่อให้ทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศ สอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตามกรอบแนวคิดหลักการของนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ที่ให้ความสำคัญกับการยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชน การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวม รวมถึงแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ซึ่งถือเป็นแผนในการกำหนดทิศทางและแผนหลักในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว การกีฬา และนันทนาการของประเทศ เป็นแนวคิดการพัฒนาในอนาคตที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ การเตรียมความพร้อมรองรับการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยังให้ความสำคัญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีนัยสำคัญต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเงื่อนไขการพัฒนาประเทศในอนาคต ซึ่งประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่ายุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ พ.ศ. (๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศทุกภาคีที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬา และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างยั่งยืนและสมดุลต่อไป

สารบัญ

	หน้า	
บทที่ ๑	บทนำ	๑
บทที่ ๒	สถานการณ์และแนวโน้มที่มีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	๔
	๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๔
	๒.๒ สถานการณ์และแนวโน้มด้านกีฬาที่มีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑๗
บทที่ ๓	สรุปผลกระทบจากสถานการณ์และแนวโน้มต่อการท่องเที่ยวและกีฬา โดยใช้ SWOT Analysis	๒๔
	๓.๑ ผลกระทบจากสถานการณ์ แนวโน้ม และความเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยว	๒๔
	๓.๒ ผลกระทบจากสถานการณ์ แนวโน้ม และความเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา	๒๗
บทที่ ๔	ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๖๔)	๓๐
	๔.๑ วิสัยทัศน์	๓๑
	๔.๒ พันธกิจ	๓๑
	๔.๓ เป้าหมาย	๓๑
	๔.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์	๓๒
	๔.๕ แผนปฏิบัติการ	๓๘
	๔.๖ ภาพแสดงเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๔๐
ภาคผนวก		๔๑

บทที่ ๑ | บทนำ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานที่มีบทบาท ในฐานะเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยว การกีฬา และนันทนาการ เพื่อให้ภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้สามารถเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาศักยภาพไทยได้อย่างยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาและบูรณาการด้านการท่องเที่ยวและการกีฬา สร้างเสริม ความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ” กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดพันธกิจที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในทุกระดับที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของประเทศ การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและผลักดันการนำนโยบายด้านการท่องเที่ยว การกีฬา และนันทนาการต่างๆ นั้นไปสู่การปฏิบัติจริง ตลอดจนการบูรณาการและการบริหารจัดการเพื่อผลักดันให้ภาคส่วนต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการผลักดัน การท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศไทยไปสู่เป้าหมายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาวិจัยสนับสนุนการทำงาน และสามารถทำได้มาตรฐาน พัฒนาระบบการบริหารสารสนเทศ ตลอดจนองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศนั้นเป็นไปอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน อีกทั้งสอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ ทั้งในระดับกระทรวงและระดับชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขึ้น

ที่ผ่านมา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามาแล้ว ๓ ฉบับ โดยยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาและการขับเคลื่อนในเชิงนโยบายด้านการท่องเที่ยวและกีฬาให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงได้นำแนวทางการพัฒนาจากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) รวมทั้งการศึกษาความสำเร็จ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ประสบในระหว่างการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ เพื่อนำมาประกอบกับทิศทาง สถานการณ์และความเป็นไปในตลาดการท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางและทิศทางด้านการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศไทยให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและสอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ มาเป็นกรอบแนวคิดและทิศทางในการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

เช่นเดียวกับในกรณีของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ในการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) นี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้คำนึงถึงความสอดคล้องกันระหว่างยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และประเด็นยุทธศาสตร์ในยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เพื่อให้แนวทางการพัฒนาและการดำเนินงานต่างๆ ตามกำหนดในแต่ละแผนฯ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความชัดเจนในการดำเนินงาน และมีการบูรณาการสนับสนุนและส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายได้ดังที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากประเด็นด้านความสอดคล้องกันระหว่างแผนฯ ต่างๆ แล้ว ในการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้ความสำคัญกับบริบทความเปลี่ยนแปลงในด้านการท่องเที่ยวและกีฬาทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ตลอดจนนโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลและกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ศึกษาและวิเคราะห์ทิศทาง แนวโน้ม ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งในบริบทตลาดการท่องเที่ยวและกีฬาในระดับประเทศและในระดับสากลนั้น ซึ่งให้เห็นถึงปัจจัยอันเป็นโอกาสและอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศ ซึ่งมีความสำคัญต่อการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ต่อไป

ในด้านการท่องเที่ยวพบว่าการท่องเที่ยวในระดับสากล ยังมีการเติบโตในทางบวกอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจัยผลักดันที่สำคัญ ได้แก่ ต้นทุนของการท่องเที่ยวที่ลดลงจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวลดลง นอกจากนี้งานวิจัยระดับสากลหลายชิ้นยังชี้ให้เห็นข้อสรุปที่ตรงกันว่า การท่องเที่ยวจะเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญที่สามารถผลักดันให้เศรษฐกิจโลกสามารถเติบโตไปได้ท่ามกลางสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมืองหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของประเทศกำลังพัฒนาที่จะกลายเป็นประเทศเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโลกมากขึ้น ส่วนพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวโลกพบว่านักท่องเที่ยวสมัยใหม่จะให้ความสำคัญกับประสบการณ์จากการท่องเที่ยวและมีความเต็มใจที่จะใช้จ่ายมากขึ้นเพื่อแสวงหาประสบการณ์ที่แตกต่างและสอดคล้องตามความต้องการเฉพาะด้านของนักท่องเที่ยวแต่ละราย

ในกรณีของสถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวในระดับประเทศ พบว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง แม้ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาความไม่แน่นอนทางการเมืองอย่างต่อเนื่องในระยะหลัง อีกทั้งการท่องเที่ยวภายในประเทศก็เติบโตขึ้นอย่างเป็นที่น่าพอใจเช่นกัน ในแง่ศักยภาพของตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยพบว่า การท่องเที่ยวของประเทศไทยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในระดับโลกและได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยวระดับนานาชาติหลายรางวัล อีกทั้งยังมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยวต่างชาติ แม้จะยังมีศักยภาพที่รอการพัฒนาอยู่ในหลายๆ ด้านก็ตาม ในแง่ของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวถือว่ามีเปลี่ยนแปลงในภาพรวมที่เป็นไปในทางบวก ทั้งการใช้จ่ายต่อหัวที่เพิ่มมากขึ้น และนักท่องเที่ยวในตลาดศักยภาพที่เดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมากขึ้นและสร้างรายได้ให้แก่ประเทศมากขึ้น เช่น นักท่องเที่ยวจากประเทศจีน เป็นต้น

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีผลสำคัญในการผลักดันการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีหลายประการ เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพ การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่น การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการยกระดับภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวไทยในสายตานักท่องเที่ยวทั่วโลก การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามแนวคิด “ประเทศไทย ๔.๐” (“Thailand ๔.๐”) การประกาศให้ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นปี “การท่องเที่ยววิถีไทย” (“๒๐๑๕ Discover Thainess”) การให้ความสำคัญกับการใช้สื่อสังคม (Social Media) เพื่อยกระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศ การปรับปรุงการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐานสากล เป็นต้น

ในด้านการกีฬา พบว่าแนวโน้มระดับสากลเป็นไปในทางบวกเช่นกัน โดยสาเหตุที่สำคัญมาจากกระแสความใส่ใจในสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้งยังมีปัจจัยผลักดันด้านเทคโนโลยีต่างๆ เช่น นวัตกรรมด้านกีฬาสสมัยใหม่ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ ที่ทำให้เกิดช่องทางของการมีส่วนร่วมรูปแบบใหม่ที่ช่วยยกระดับประสบการณ์ในการเล่นและการชมกีฬาที่ได้อรรถรสมากขึ้น นอกจากนี้ ในด้านเศรษฐกิจยังพบว่าประเทศต่างๆ สามารถสร้างรายได้จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาได้มากขึ้น ทั้งจากการกีฬาเพื่ออาชีพ และการกีฬาเพื่อความบันเทิงและนันทนาการหรือการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ในกรณีของสถานการณ์และแนวโน้มด้านการกีฬาในระดับประเทศ พบว่าประเทศไทยยังมีศักยภาพด้านการกีฬาที่รอการพัฒนาอยู่หลายประการ กล่าวคือ การศึกษาชี้ให้เห็นว่าอัตราการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของประชาชนไทยในระยะหลังนั้นลดต่ำลง อีกทั้งเด็กและเยาวชนของไทยมีการออกกำลังกายไม่มากนักอาจทำให้มีสุขภาพไม่แข็งแรง และการเจ็บป่วยของคนไทยส่วนมาก อย่างไรก็ตาม การศึกษายังชี้ให้เห็นว่า มีปัจจัยเชิงบวกในด้านการกีฬาหลายประการ เช่น ความนิยมในกีฬาฟุตบอลไทยที่เพิ่มสูงขึ้นและสามารถสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้อย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังมีนักกีฬาไทยจำนวนมากที่สามารถสร้างชื่อให้แก่ประเทศในวงการกีฬาโลกในหลายๆ ประเภทกีฬาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนับเป็นความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่งของวงการกีฬาของประเทศไทย

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาที่สำคัญมีหลายประการ ได้แก่ การร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐานและมวลชนในเด็กและเยาวชน การดำเนินการอย่างจริงจังในการสร้างสถานกีฬาให้แพร่หลายทั่วประเทศ การนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาพัฒนาวงการกีฬาของประเทศ และการส่งเสริมกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว และการบูรณาการระหว่างการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ ในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดต่างๆ ข้างต้นอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เป็นยุทธศาสตร์ที่สามารถรองรับการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับความเป็นไปในตลาดการท่องเที่ยวและกีฬาระดับประเทศและระดับสากล สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และแนวทางอื่นๆ ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดการประสานงานเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณ ทำให้เกิดเป็นประโยชน์สูงสุดในการสนับสนุนการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับสากลต่อไป

บทที่ ๒

สถานการณ์และแนวโน้มที่มีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ในการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ได้แก่ สถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวและการกีฬา แผนหรือยุทธศาสตร์ในระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการกีฬา เพื่อให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาตระหนักถึงสถานการณ์และแนวโน้มต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทย และนำข้อมูลไปใช้ในการวางยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกีฬา และสอดคล้องกับแผนและยุทธศาสตร์ระดับชาติ

๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวระดับสากล

๑. การท่องเที่ยวโลกมีการเติบโตในทางบวกอย่างต่อเนื่อง

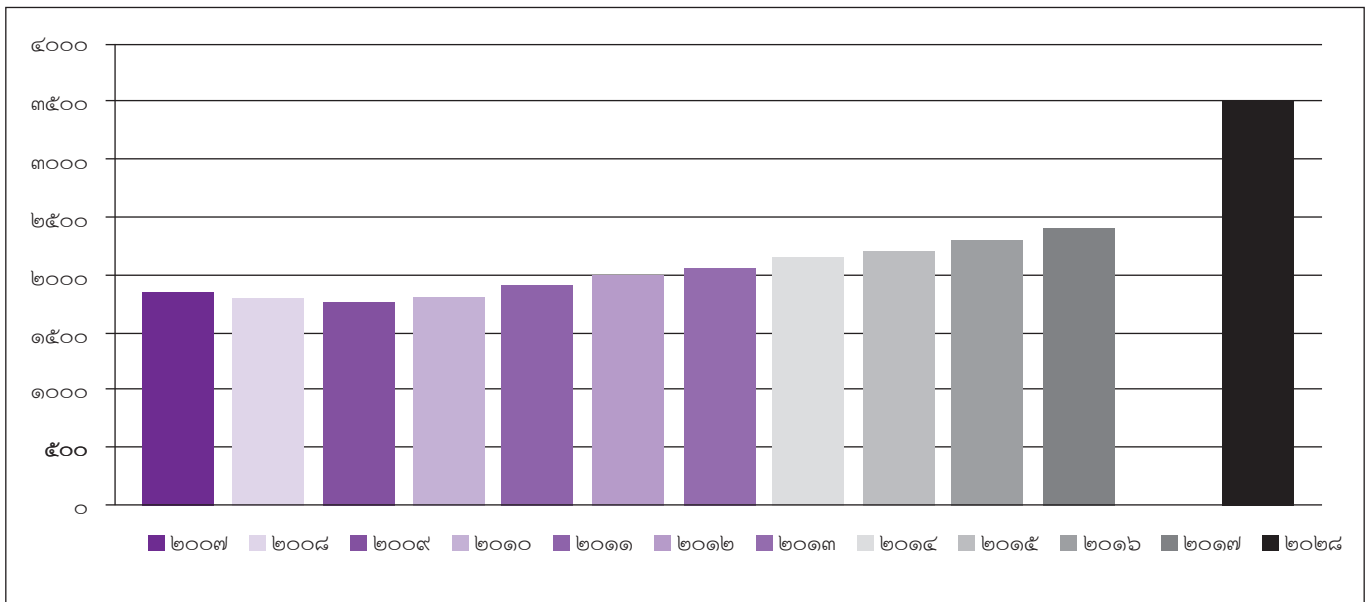
ในช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวของโลกมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง รายงานของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (World Travel and Tourism Council: WTTC) ระบุว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวทางตรงของโลกมีมูลค่า ๒.๓ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ และคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ ๓.๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของโลกทั้งหมด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ถือเป็นปีเติบโตอย่างต่อเนื่องในทางบวกเป็นปีที่ ๗ ติดต่อกัน นอกจากนี้ หากพิจารณาผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ กล่าวคือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวตลอดห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวนั้น พบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวของโลกทั้งระบบมีมูลค่า ๗.๖ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ และคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ ๑๐.๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของโลกทั้งหมด*

สำหรับแนวทางในอนาคต มีการคาดการณ์กันว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวทางตรงของโลกจะเติบโตร้อยละ ๓.๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และร้อยละ ๔ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๐ จนมีมูลค่ากว่า ๓.๕ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็น

* World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ World, retrieved April ๑๘, ๒๐๑๗ from <https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/regions-๒๐๑๗/world๒๐๑๗.pdf>.

ร้อยละ ๓.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของโลกทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบนั้น คาดการณ์ว่าจะเติบโตร้อยละ ๓.๖ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และจะมีมูลค่ากว่า ๑๑ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของโลกทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๗๐^๒ การเติบโตตามการคาดการณ์ข้างต้นถือเป็นการเติบโตในระดับที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์เชิงลบทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในโลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะปัญหาต่างๆ ในทวีปยุโรปซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของโลกเผชิญปัญหาที่เศรษฐกิจภายในภูมิภาคและปัญหาการก่อการร้ายที่ค่อนข้างรุนแรงอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพ ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวทางตรงของโลกปี พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๖๐ และการคาดการณ์ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวทางตรงของโลกในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

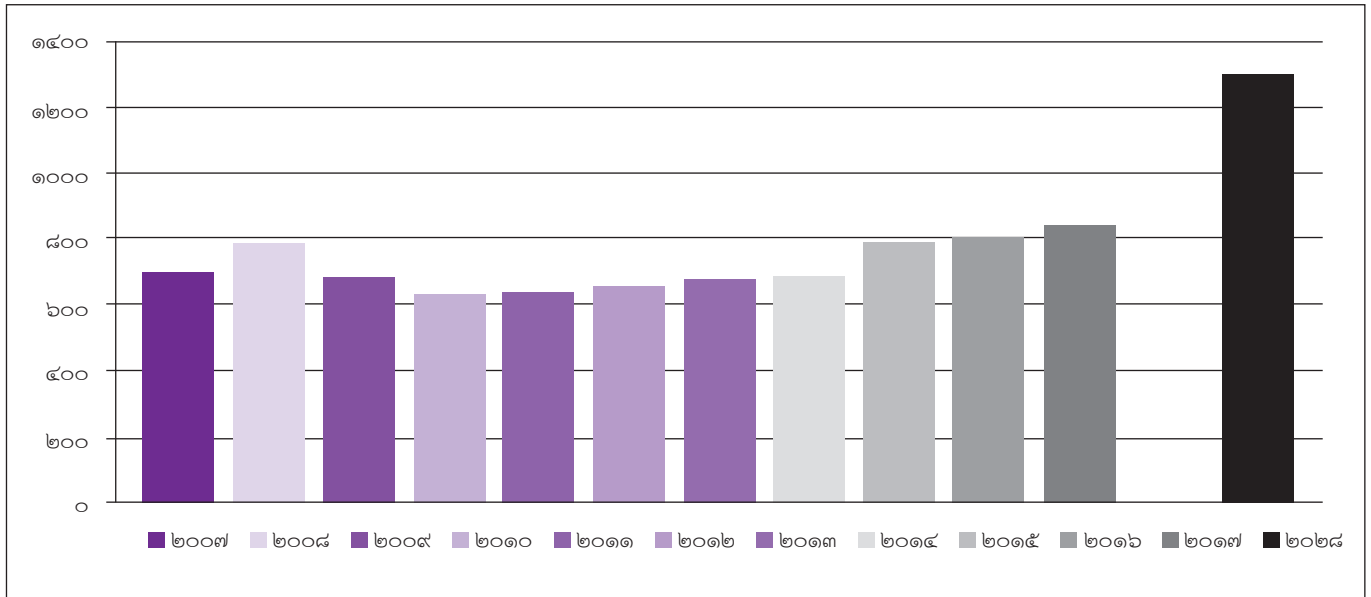
ที่มา: World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ World.

ในด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลก พบว่า การลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้นมีมูลค่า ๘๐๖.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ ๔.๔ ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมดในโลก และคาดว่าจะเติบโตต่อไปอีกคิดเป็นร้อยละ ๔.๑ ต่อปีในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และร้อยละ ๔.๕ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๐^๓

^๒ เพิ่งอ้าง.

^๓ World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ World, retrieved April ๑๘, ๒๐๑๗ from <https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/regions-๒๐๑๗/world๒๐๑๗.pdf>.

แผนภาพ การลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกปี พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๖๐ และการคาดการณ์การลงทุน
ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

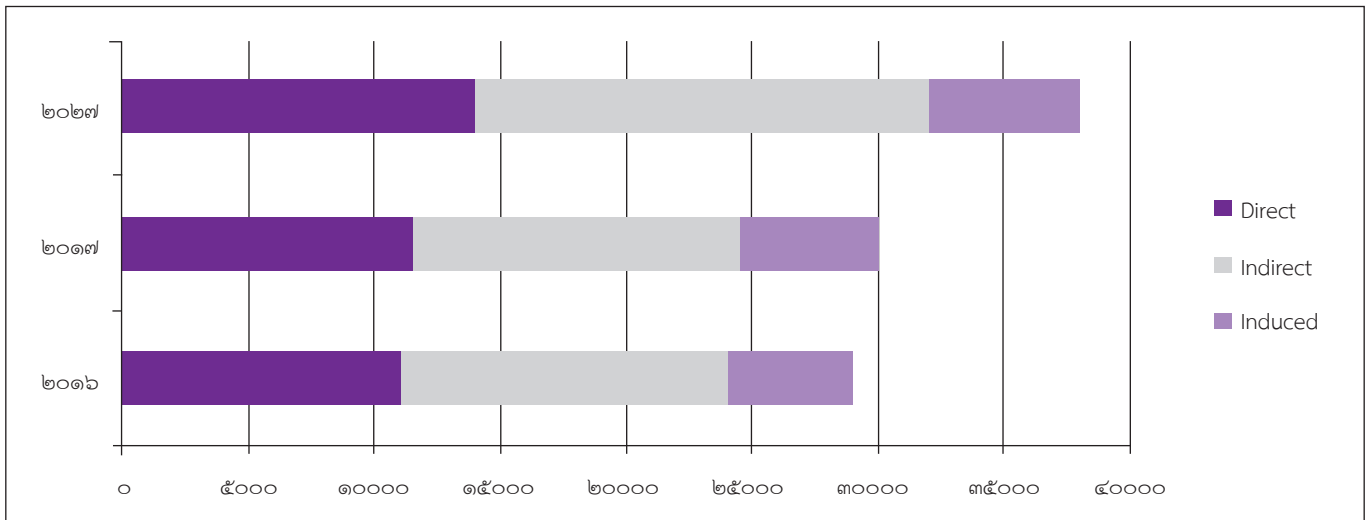

ที่มา: World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ World.

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวมีความสำคัญเป็นอย่างมากในตลาดแรงงานโลกเช่นกัน โดยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของโลกก่อให้เกิดการจ้างงานในตลาดแรงงานโลกกว่า ๒๙๒ ล้านตำแหน่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือคิดเป็นร้อยละ ๙ ของตำแหน่งงานทั้งหมดในตลาดแรงงานโลก โดยคิดเป็นการจ้างงานทางตรง ๑๐๘ ล้านตำแหน่งหรือร้อยละ ๓.๖ ของตำแหน่งงานทั้งหมดในตลาดแรงงานโลก^๔

^๔ เพิ่งอ้าง.

แผนภาพ การจ้างงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และ พ.ศ. ๒๕๖๐ และการคาดการณ์การจ้างงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

ที่มา: World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ World.

๒. ต้นทุนการท่องเที่ยวที่ต่ำลงจากราคาน้ำมันเป็นปัจจัยผลักดันที่สำคัญ

รายงานของ WTTC คาดการณ์ว่า การใช้จ่ายเพื่อเดินทางท่องเที่ยวข้ามประเทศของโลกจะเติบโตขึ้นอีกร้อยละ ๔.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากราคาน้ำมันที่ลดลง ทำให้ต้นทุนด้านการท่องเที่ยวต่ำลง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวออกเดินทางมากขึ้น^๕

ตัวอย่างหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ รายงานของสำนักข่าว Fox News ที่นำเสนอการคาดการณ์ของนักวิเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ราคาตั๋วเครื่องบินซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะลดต่ำลงจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มากกว่าร้อยละ ๑๕ โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากราคาน้ำมันดิบที่ลดต่ำลง ทำให้ราคาน้ำมันที่ใช้ในอุตสาหกรรมการบินลดต่ำลง เมื่อราคาน้ำมันลดลงสายการบินต่างๆ จึงสามารถนำเสนอตั๋วเครื่องบินในราคาที่ต่ำลงได้นั่นเอง^๖

๓. การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจโลกในระยะยาว

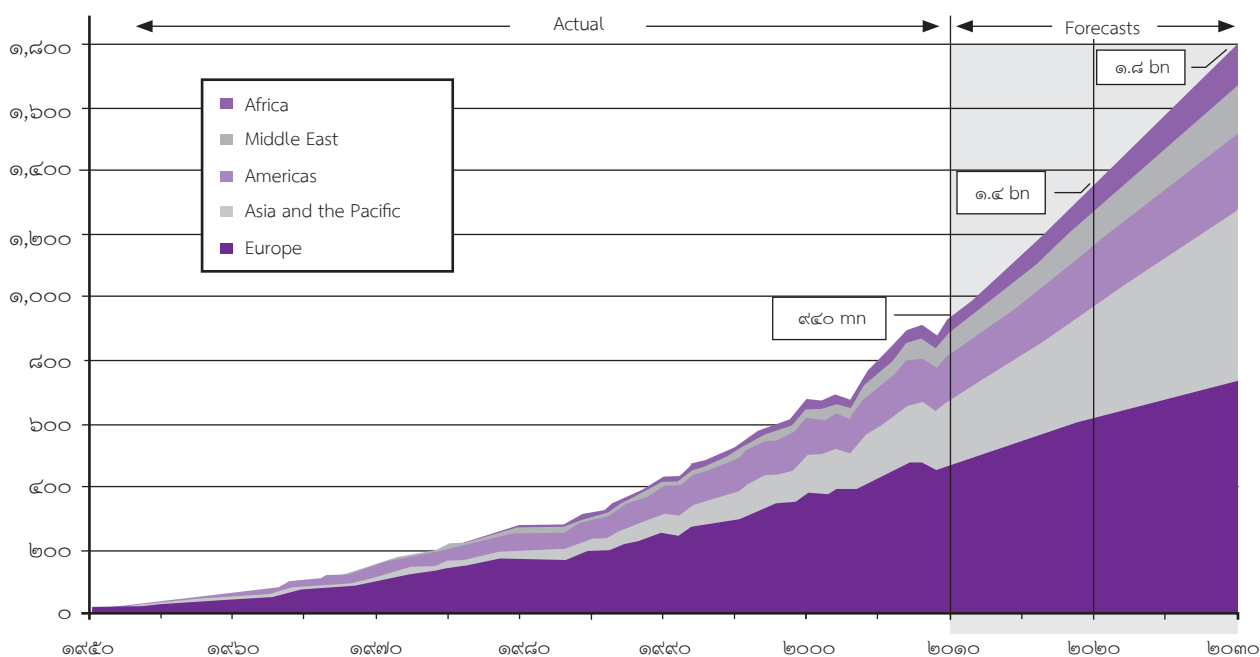
การคาดการณ์ระยะยาว รายงานด้านการท่องเที่ยวระดับโลกหลายฉบับนำเสนอการคาดการณ์ที่ตรงกันว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลกจะเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจในภาพรวมของโลกให้เติบโตไปได้อย่างน่าพอใจ แม้ในสถานการณ์ที่ภาพรวมทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน อย่างไรก็ตาม ในทางสถิตินี้ รายงานแต่ละฉบับนำเสนอตัวเลขอัตราการเติบโตที่คาดการณ์

^๕ World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ World, retrieved April ๑๘, ๒๐๑๗ from <https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/regions-๒๐๑๗/world๒๐๑๗.pdf>.

^๖ Laura Lee (๒๐๑๖), Get Ready for Even Lower Airfare Prices in ๒๐๑๖, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖, from Fox Business: <http://www.foxbusiness.com/features/๒๐๑๖/๐๑/๑๙/get-ready-for-even-lower-airfare-prices-in-๒๐๑๖.html>.

ที่แตกต่างกันออกไป เช่น รายงานของ WTTC ชี้ว่าในช่วง ๑๐ ปีถัดไป อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะมีอัตราการเติบโตต่อปีที่ประมาณร้อยละ ๓.๕ – ๔ ซึ่งถือว่าสูงกว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจในภาพรวม รายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) ระบุว่าในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะมีมากถึง ๑.๘ พันล้านคน โดยคิดเป็นอัตราการเติบโตกว่าร้อยละ ๕๒ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ ๑.๑๘ พันล้านคน^๗ หรือในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่สูงถึง ๕๖๑ ล้านคน^๘

แผนภาพ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกและจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่คาดการณ์
ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๗๓

ที่มา: World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ World

๔. ประเทศกำลังพัฒนาจะมีบทบาทมากขึ้นในตลาดการท่องเที่ยวโลก

รายงานการคาดการณ์ส่วนแบ่งตลาดแยกตามประเภทของประเทศตามระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจโดย UNWTO คาดการณ์ว่า ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ ส่วนแบ่งตลาดด้านการท่องเที่ยวของประเทศกำลังพัฒนาจะมีมากถึงร้อยละ ๕๗ ของการท่องเที่ยวโลกทั้งหมด คิดเป็นนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศถึง ๑ พันล้านคน ซึ่งเป็นการเติบโต

^๗UNWTO (๒๐๑๖), Press Release: International tourist arrivals up ๔% in the first half of ๒๐๑๖, retrieved April ๒๐, ๒๐๑๗ from <http://media.unwto.org/press-release/๒๐๑๖-๐๙-๒๖/international-tourist-arrivals-๔-first-half-๒๐๑๖>

^๘UNWTO (๒๐๑๖), UNWTO Tourism Highlights ๒๐๑๖ Edition, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from <http://www.e-unwto.org/doi/pdf/๑๐.๑๘๑๑๑/๙๗๘๙๒๘๔๔๑๘๑๔๕>.

อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขส่วนแบ่งตลาดในการท่องเที่ยวของประเทศกำลังพัฒนาที่มีเพียงร้อยละ ๔๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และร้อยละ ๓๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓^{๙๙} การเติบโตของส่วนแบ่งตลาดด้านการท่องเที่ยวของประเทศกำลังพัฒนาเป็นสัญญาณบ่งชี้ของการท่องเที่ยวของประเทศไทย ดังนั้นการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเติบโตของตลาดกลุ่มนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญ

๕. นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับประสบการณ์มากกว่าวัตถุ

สำหรับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวโลก รายงานทางวิชาการหลายฉบับเห็นตรงกันว่านักท่องเที่ยวทั่วโลกจะให้ความสำคัญกับความพึงพอใจใน “ประสบการณ์” ที่ได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับความพึงพอใจจาก “วัตถุ” กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจะเน้นการท่องเที่ยวที่สามารถนำเสนอประสบการณ์ที่น่าสนใจและแปลกใหม่มากขึ้น แทนการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวแบบหรูหราและการจับจ่ายซื้อของระหว่างการท่องเที่ยวดังเช่นแต่ก่อน โดยสถาบัน Oxford Economics คาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ อัตราการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเพื่อการซื้อ “ประสบการณ์” จากการท่องเที่ยวจะมีมากกว่าการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิง “วัตถุ” ถึงกว่าร้อยละ ๕๕ โดยประมาณ เทียบกับในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่มากกว่ากันเพียงร้อยละ ๔๐ เท่านั้น^{๑๐๐}

๖. การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโลก

ในรายงาน “Future Traveler Tribes ๒๐๓๐: Building a More Rewarding Journey” ของบริษัท อมาเดอุส และฟรอสต์แอนด์ซัลลิแวน (Amadeus and Frost & Sullivan) ยังระบุอีกด้วยว่า สามารถจำแนกนักท่องเที่ยวในอนาคตออกได้เป็น ๖ กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเพราะความจำเป็น (Obligation Meeters) นักท่องเที่ยวที่ต้องการความสะดวกสบาย (Simplicity Searchers) นักท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและจริยธรรมอันดี (Ethical Travelers) นักท่องเที่ยวที่ให้รางวัลตนเองจากการทำงาน (RewardHunters) นักท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่าง (Cultural Purists) และนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความยอมรับในสังคม (Social Capital Seekers)^{๑๐๑} โดยนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน และให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน รวมทั้งปัจจัยทางจิตวิทยาและปัจจัยสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยีด้วย ดังนั้น ในการวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับประเภทต่างๆ ของนักท่องเที่ยว เพื่อจะได้ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างชาติ ทุกกลุ่มอย่างครบถ้วน

ในการเลือกจุดหมายปลายทาง นักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญกับข้อเสนอหรือแพ็คเกจพิเศษที่ผู้ประกอบการมอบให้ และมักตัดสินใจเลือกสถานที่เป้าหมายที่เคยเห็นในรายการท่องเที่ยวทางโทรทัศน์ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังจะให้ความสำคัญกับเครื่องปรับอากาศและความสามารถในการเชื่อมต่อกับสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย (WIFI) เป็นอย่างมาก

ประเด็นพฤติกรรมในการท่องเที่ยวประการหนึ่งที่มีบทบาทสูงชันอย่างมากในระยะหลัง คือ เรื่องการใช้เทคโนโลยีระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว^{๑๐๒} (Adoption of travel technology during the travel journey) ซึ่งถือว่ามีรากฐานมาจากความแพร่หลายของเทคโนโลยีที่คนเริ่มใช้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันมากขึ้น อีกทั้งความสามารถในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์

^{๙๙} เพิ่งอ้าง.

^{๑๐๐} Amadeus (๒๐๑๖), Shaping the Future of Luxury Travel, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from <http://www.amadeus.com/documents/future-traveller-tribes-๒๐๓๐/luxury-travel/shaping-the-future-of-luxury-travel-report.pdf>.

^{๑๐๑} Frost & Sullivan (๒๐๑๖), Future Traveller Tribes ๒๐๓๐, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from <http://www.amadeus.com/documents/future-traveller-tribes-๒๐๓๐/amadeus-traveller-tribes-๒๐๓๐-airline-it.pdf>

^{๑๐๒} แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

จากสื่อสังคมและช่องทางการให้บริการออนไลน์ต่างๆ ทำให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ช่องทางดังกล่าวนี้มาเติมเต็มและเพิ่มความสะดวกสบายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวได้ จากการคาดการณ์ของ Euromonitor ระบุว่า นักท่องเที่ยวทั่วโลกมีการใช้ช่องทางออนไลน์ในการวางแผนและจัดการด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้รายได้จากการใช้ช่องทางดังกล่าวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๐ ต่อปี โดยรายได้ในด้านดังกล่าวทั่วโลกนั้นเพิ่มขึ้นจาก ๑๖๖ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็น ๓๖๓ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (คาดการณ์) แนวโน้มด้านการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการท่องเที่ยวนี้จึงเป็นแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวระดับสากลประการหนึ่งที่สำคัญ

สถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ

เมื่อได้พิจารณาถึงสถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวในระดับสากลแล้ว ส่วนต่อไปนี้จะทำการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบว่าสถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นอยู่ในระดับใดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศคู่แข่งในด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาค

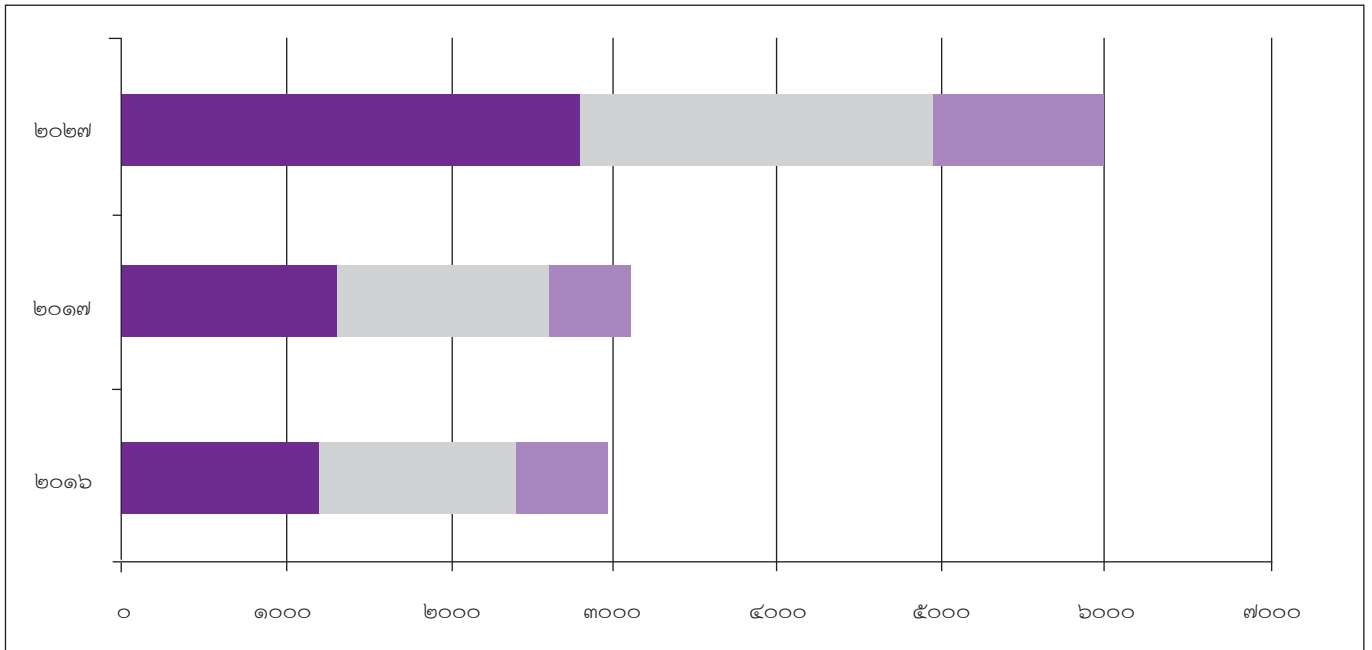
๑. บทบาทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ

จากรายงานของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (World Travel and Tourism Council: WTTC) ระบุว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีมูลค่าประมาณ ๘๒.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ^{๑๓} คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั้งหมด โดยรายงานฉบับเดียวกันรายงานว่า ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ ๒.๙ ล้านล้านบาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ คิดเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน ๑.๘๙ ล้านล้านบาท ตัวเลขรายได้ดังกล่าวนี้ถือว่าโตกว่ารายได้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ ๒.๒๓ ล้านล้านบาท และ ๑.๑๗ ล้านล้านบาท ตามลำดับ และคาดว่าจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด ๓.๑๘ ล้านล้านบาทในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และ ๕.๙๘ ล้านล้านบาทในปี พ.ศ. ๒๕๗๐^{๑๔}

^{๑๓} รายงานของ สภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (WTTC) นี้คำนวณมูลค่าของอุตสาหกรรมโดยรวมทั้งมูลค่าโดยตรงและมูลค่าโดยอ้อม โดยมูลค่าโดยอ้อมนั้นเกิดจากการสร้างรายได้ในทางอ้อมเช่น รายได้จากกิจกรรมในอุตสาหกรรมขนส่ง อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ อุตสาหกรรมการผลิต ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวทั้งหมด

^{๑๔} World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ Thailand.

แผนภาพ รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐ และการคาดการณ์รายได้จากการท่องเที่ยวของไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ที่มา: World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ Thailand.

ขนาดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนี้ถือว่ามีมูลค่ามากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อประเทศ เช่น อุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมการศึกษา อุตสาหกรรมการเงิน และอุตสาหกรรมเคมี เป็นต้น โดยมีรายได้เป็นรองเพียงแต่อุตสาหกรรมค้าปลีก อุตสาหกรรมการเกษตร และอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์เท่านั้น

ในด้านการจ้างงาน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการจ้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมในประเทศมากถึง ๕.๗๓ ล้านตำแหน่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑ ของการจ้างงานในประเทศทั้งหมด^{๑๔} ทำให้ในประเด็นการจ้างงานนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากสามารถสร้างตำแหน่งงานได้มากกว่าอุตสาหกรรมเกือบทุกอุตสาหกรรมในประเทศ โดยเป็นรองเพียงแค่อุตสาหกรรมการเกษตรเท่านั้น

นอกจากนี้ หากพิจารณาแยกกันระหว่างการจ้างงานในทางตรงจากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการจ้างงานทางอ้อม จะเห็นว่าในทุกๆ การจ้างงานทางตรงหนึ่งตำแหน่ง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยจะก่อให้เกิดการจ้างงานทางอ้อมเพิ่มขึ้นอีก ๑.๒ ตำแหน่งโดยประมาณ โดยความสัมพันธ์ในแบบส่งเสริมกันของการจ้างงานทางตรงและทางอ้อมนี้เป็นความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งที่สุดหากพิจารณาเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์เดียวกันในอุตสาหกรรมอื่นๆ

หากพิจารณาทิศทางในอนาคตแล้วจะเห็นว่า การท่องเที่ยวจะเป็นฟันเฟืองที่สำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เดินไปข้างหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่สถานการณ์ทางการเมืองและความมั่นคงของประเทศยังขาดความชัดเจน รายงานของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (WTTC) ชี้ว่าในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๘ – ๒๕๕๗ อุตสาหกรรม

^{๑๔} เฟ็งอ้าง.

การท่องเที่ยวเติบโตขึ้นมามากถึงร้อยละ ๑๘๗ ซึ่งถือเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นๆ ภายในประเทศแล้วจะยิ่งเห็นความสำคัญดังกล่าวมากขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันอุตสาหกรรมการเงินของประเทศเติบโตเพียงร้อยละ ๔๘ เท่านั้น โดยรายงานฉบับเดียวกันของ WTTC ชี้ว่าในช่วง ๑๐ ปีข้างหน้าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยน่าจะมีการเติบโตอยู่ที่ประมาณร้อยละ ๖.๕ ต่อปี^{๑๖} ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่สูงกว่าการคาดการณ์การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศอย่างมาก

๒. จำนวนนักท่องเที่ยวมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง

หากพิจารณานักท่องเที่ยวขาเข้าจะพบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติขาเข้าเติบโตขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เกือบร้อยละ ๙^{๑๗} และคาดว่าจะเติบโตขึ้นอีกร้อยละ ๑๐.๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๘} จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยนั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากทั้งหมด ๑๔ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มาเป็น ๓๒.๖ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ตาราง จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติขาเข้าทั้งหมดปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙

	จำนวนนักท่องเที่ยว		อัตราการเปลี่ยนแปลง
	พ.ศ. ๒๕๕๘	พ.ศ. ๒๕๕๙	
ทั้งหมด	๓๒,๕๘๘,๓๐๓	๒๙,๙๒๓,๑๘๕	๘.๙๑

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว (๒๕๖๐), สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี ๒๕๕๙ (จำแนกตามสัญชาติและถิ่นที่อยู่)

หากพิจารณาข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ของประเทศไทยนั้นเป็นนักท่องเที่ยวชาวจีน โดยมีจำนวนมากถึง ๘.๗๕ ล้านคน คิดเป็นอัตราการเติบโตกว่าร้อยละ ๑๐.๓๔ จากปีก่อนหน้า รองลงไป ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่มี ๓.๕๓ ล้านคน คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ ๓.๓๖ ประเทศเกาหลีใต้ที่มี ๑.๔๖ ล้านคนและเติบโตขึ้นร้อยละ ๖.๖๔ ประเทศญี่ปุ่นที่มี ๑.๔๓ ล้านคนและเติบโตขึ้นร้อยละ ๔.๑๙ และประเทศลาวที่มี ๑.๔ ล้านคนและเติบโตขึ้นร้อยละ ๑๕.๔๘^{๑๙}

^{๑๖} เฟื่องอ้าง.

^{๑๗} กรมการท่องเที่ยว (๒๕๖๐), สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี ๒๕๕๙ (จำแนกตามสัญชาติและถิ่นที่อยู่), retrieved April ๒๐, ๒๐๑๗ from <http://tourism๒.tourism.go.th/home/details/๑๑/๒๒๑/๒๕๕๑๖>

^{๑๘} World Travel & Tourism Council (๒๐๑๗), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๗ Thailand.

^{๑๙} กรมการท่องเที่ยว (๒๕๖๐), สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี ๒๕๕๙ (จำแนกตามสัญชาติและถิ่นที่อยู่), retrieved April ๒๐, ๒๐๑๗ from <http://tourism๒.tourism.go.th/home/details/๑๑/๒๒๑/๒๕๕๑๖>

ตาราง จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ารายประเทศปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙

	จำนวนนักท่องเที่ยว		อัตราการเปลี่ยนแปลง
	พ.ศ. ๒๕๕๘	พ.ศ. ๒๕๕๙	
จีน	๘,๗๕๗,๕๖๖	๗,๙๓๖,๗๙๕	๑๐.๓๔
มาเลเซีย	๓,๕๓๓,๘๒๖	๓,๔๑๘,๘๕๕	๓.๓๖
เกาหลีใต้	๑,๕๖๔,๒๑๘	๑,๓๗๓,๐๔๕	๖.๖๔
ญี่ปุ่น	๑,๔๓๙,๖๒๙	๑,๓๘๑,๗๐๒	๔.๑๙
ลาว	๑,๔๐๙,๔๕๖	๑,๒๒๐,๕๒๒	๑๕.๔๘

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว (๒๕๖๐), สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี ๒๕๕๙
(จำแนกตามสัญชาติและถิ่นที่อยู่)

สังเกตว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยเป็นนักท่องเที่ยวภายในทวีปเอเชียหรือภายในอาเซียน ประเทศนอกทวีปเอเชียที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมเยียนประเทศไทยมากที่สุด ได้แก่ สหพันธรัฐรัสเซีย ประเทศในเครือจักรภพ และสหรัฐอเมริกา โดยมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจำนวน ๑.๐๙ ล้านคน ๑ ล้านคน และ ๐.๙๗ ล้านคน คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ ๒๓.๓ ร้อยละ ๕.๙ และร้อยละ ๑๒.๔ ตามลำดับ^{๒๐}

๓. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก^{๒๑}

จากข้อมูลการสำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ชี้ว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมายังประเทศไทยมีการใช้จ่ายโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ๕,๐๗๒.๖๙ บาทต่อวัน ซึ่งถือว่าเติบโตขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ร้อยละ ๖.๒๓ อย่างไรก็ตาม จำนวนวันพักเฉลี่ยนั้นลดลงจาก ๙.๕๕ วัน ประมาณร้อยละ ๓.๕ ในช่วงเวลาเดียวกัน สาเหตุประการสำคัญ ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวระยะใกล้ เช่น นักท่องเที่ยวจากจีนและมาเลเซีย รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ ในอาเซียน

๔. รายได้จากการท่องเที่ยวจำนวนมากมาจากนักท่องเที่ยวชาวจีน

นักท่องเที่ยวจีนถือเป็นนักท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยมากที่สุด คิดเป็นมูลค่ากว่า ๑.๒๔ แสนล้านบาท ในช่วงไตรมาสที่ ๑ ของปี พ.ศ. ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔ ของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด แม้จะมีมูลค่าสูงแต่รายได้จากการท่องเที่ยวจีนลดลงจากช่วงไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้าประมาณร้อยละ ๔

นักท่องเที่ยวจากสหพันธรัฐรัสเซียเป็นนักท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยเป็นอันดับสอง คิดเป็นมูลค่า ๓.๗๒ หมื่นล้านบาทในช่วงไตรมาสที่ ๑ ของปี พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือร้อยละ ๗.๙ ของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากช่วงไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ ๒๗.๙

^{๒๐} เฟื่องอ้าง.

^{๒๑} แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยมากเป็นอันดับสาม คิดเป็นมูลค่า ๒.๓๓ หมื่นล้านบาทในช่วงไตรมาสที่ ๑ ของปี พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือร้อยละ ๔.๙ ของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด และถือว่าลดลงจากช่วงไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ ๕.๒๓ โดยมาเลเซียเป็นประเทศเดียวที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ก่อให้เกิดรายได้ในสิบอันดับแรกของประเทศที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวประเทศไทยคิดเป็นมูลค่ามากที่สุด

๕. การท่องเที่ยวภายในประเทศเติบโตขึ้นอย่างเป็นที่น่าพอใจ

การท่องเที่ยวภายในประเทศของประเทศไทยเติบโตได้อย่างน่าพอใจเช่นกัน สาเหตุหลักมาจากการผลักดันการท่องเที่ยวภายในประเทศของภาครัฐ เช่น การจัดงานไทยเที่ยวไทย การดำเนินโครงการ ๑๒ เมือง ต้องห้าม...พลาด และ ๑๒ เมือง ต้องห้าม...พลาด พลัส เพื่อการกระจายการท่องเที่ยวสู่เมืองในภูมิภาคที่มีศักยภาพนอกเหนือจากเมืองท่องเที่ยวหลัก ๑๐ เมืองของไทย เป็นต้น

๖. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาถือเป็นสาขาหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมโดยทั่วไปในตลาดการท่องเที่ยวโลก

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาถือเป็นสาขาหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมโดยทั่วไปในตลาดการท่องเที่ยวโลก แม้ตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยยังไม่ได้มีการพัฒนามากนัก แต่แนวโน้มของการเติบโตของตลาดการท่องเที่ยวกีฬาโลกจะทำให้แนวโน้มดังกล่าวแพร่ขยายมาสู่ตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทยในเวลาไม่นาน ประเทศไทยถือเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาค่อนข้างมาก เนื่องจากมีภูมิประเทศที่หลากหลาย ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถประกอบกิจกรรมกีฬาได้หลากหลายรูปแบบในแต่ละพื้นที่ของประเทศ เช่น การปีนเขาในภาคเหนือ การดำน้ำในภาคใต้ และภาคตะวันออก เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาโลก ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีการประเมินกันว่า ตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโลก มีมูลค่าประมาณ ๖ แสนล้านเหรียญสหรัฐ^{๒๒} และมีอัตราการเติบโตประมาณร้อยละ ๑๔ ต่อปี^{๒๓} ในกรณีของประเทศไทยนั้น ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถสร้างรายได้เข้าประเทศกว่า ๒.๑ หมื่นล้านบาท แบ่งเป็นรายได้จากการเล่นกิจกรรมกีฬา ๑.๘ หมื่นล้านบาท รายได้จากการเล่นกิจกรรมกีฬา ๒ พันล้านบาท และรายได้จากการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ๕๒๗ ล้านบาท^{๒๔}

^{๒๒} Héctor Valentín Jiménez Naranjo & Mari Cruz Sánchez (๒๐๑๖), “Influence of Sports Events in Local Tourism,” Sport Entrepreneurship and Innovation (๒๐๑๖).

^{๒๓} สำนักเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (๒๕๕๙), โครงการทิศทางการพัฒนาท่องเที่ยวของประเทศไทยในระยะ ๑๐ ปี.

^{๒๔} กรมการท่องเที่ยว (๒๕๖๐), โครงการสำรวจค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. ๒๕๕๙.

ตาราง รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ แยกตามประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

กิจกรรมปี ๒๕๕๙	รายได้ (ล้านบาท)
การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ	๕๒๗
การเล่นกิจกรรมกีฬา	๑๘,๓๙๕
การเข้าชมกิจกรรมกีฬา	๒,๐๘๐
รวม	๒๑,๐๐๓

ที่มา: กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ด้านประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น ประเทศไทยถือว่ามีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาบางประเภทที่คาดว่าจะเป็นส่วนสาขาของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่จะเติบโตอย่างรวดเร็วในอนาคต ได้แก่ ดำน้ำ มวยไทย กอล์ฟ เป็นต้น โดยหากพิจารณาสัดส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาทำกิจกรรม

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทดังกล่าวในประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่ามีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาดำน้ำตื้น ร้อยละ ๑๖.๔๓ ดำน้ำลึก ร้อยละ ๗.๔๙ กิจกรรมมวยไทย ร้อยละ ๒.๕๑ และกอล์ฟ ร้อยละ ๑.๗๕ ตามลำดับ^{๒๕}

ตาราง สัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทต่างๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

กิจกรรม / ปี	สัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ทำกิจกรรม (ร้อยละ)		
	พ.ศ. ๒๕๕๖	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๘
ดำน้ำลึก	๒.๘๔	๓.๙๖	๗.๔๙
ดำน้ำตื้น	๓.๕๕	๘.๖๒	๑๖.๔๓
กอล์ฟ	๑.๒๕	๒.๐๙	๑.๗๕
มวยไทย	-	๒.๕๑	๒.๕๑

ที่มา: กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

^{๒๕} การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (๒๕๕๖, ๒๕๕๗, ๒๕๕๘), โครงการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก.

๗. ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวชี้ให้เห็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของตลาดการท่องเที่ยว

จากรายงานความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (The Travel and Tourism Competitiveness Report ๒๐๑๕) ของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)^{๒๖} ที่มีการวัดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยใน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อหนุนการท่องเที่ยว (Enabling Environment) ด้านนโยบายและปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว (Travel and Tourism Policy and Enabling Conditions) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม (Natural and Cultural Resources) ใน ๑๐ ประเด็นย่อย พบว่า ในภาพรวมนั้นประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับ ๓๔ จาก ๑๔๑ ประเทศ ขึ้นมาจากอันดับที่ ๓๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และอันดับที่ ๔๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งก็ถือว่าเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้น

เมื่อพิจารณาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวทั้ง ๔ ด้านข้างต้น พบว่าการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีความเข้มแข็งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ในส่วนประเด็นย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางอากาศ (Air Transport Infrastructure) และโครงสร้างพื้นฐานการบริการการท่องเที่ยว (Tourism Service Infrastructure) นั้นประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ ๒๐ และ ๑๖ ของโลกตามลำดับ ซึ่งถือว่าสูงกว่าความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมของประเทศค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ในประเด็นย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมทางบกและทางเรือ (Ground and Port Infrastructure) ประเทศไทยถือว่า มีความสามารถในการแข่งขันที่ไม่สูงนัก โดยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ ๗๒ จาก ๑๓๖ ประเทศ

ส่วนความสามารถในการแข่งขันด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม (Natural and Cultural Resources) ในส่วนประเด็นย่อยด้านทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๗ ของโลก ซึ่งถือเป็นประเด็นย่อยที่ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับบรรดาประเด็นย่อยทั้ง ๑๐ ประเด็นที่มีการวิเคราะห์ ส่วนในประเด็นย่อยด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธุรกิจ (Cultural Resources and Business Travel) นั้น ไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๗ ซึ่งก็ยังคงถือว่าสูงพอๆ กับอันดับในภาพรวมของประเทศ

ในส่วนความสามารถในการแข่งขันด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อหนุนการท่องเที่ยว (Enabling Environment) นั้นถือว่าประเทศไทยอ่อนแอที่สุด โดยในประเด็นด้านความมั่นคงและความปลอดภัย (Safety and Security) ประเทศไทยอยู่ในอันดับ ๑๑๘ ด้านสุขภาพและสุขอนามัย (Health and Hygiene) อยู่ในอันดับ ๙๐ ด้านทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Readiness) อยู่อันดับ ๕๘ ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (Business Environment) อันดับ ๔๕ และด้านทรัพยากรมนุษย์และตลาดแรงงาน (Human Resources and Labor Market) อันดับ ๔๐ จาก ๑๓๖ ประเทศ ตามลำดับ

ในส่วนความสามารถในการแข่งขันด้านนโยบายและปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว (Travel and Tourism Policy and Enabling Conditions) นั้น ถือว่าประเทศไทยยังทำได้ไม่ดีพอเช่นกัน โดยเฉพาะในประเด็นย่อยด้านความยั่งยืนของสภาพแวดล้อม (Environmental Sustainability) ที่อยู่ในอันดับ ๑๒๒ ของโลก

๘. การท่องเที่ยวของประเทศไทยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในระดับโลกและได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยวระดับนานาชาติหลายรางวัล

ตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี อันจะเห็นได้จากการได้รับรางวัลระดับนานาชาติหลายรางวัล เช่น กรุงเทพฯ ที่ได้รับเลือกเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จากการจัดอันดับของ MasterCard^{๒๗} (MasterCard's Asia Pacific Destinations Index ๒๐๑๖) นอกจากนี้ การท่องเที่ยว

^{๒๖} World Economic Forum (๒๐๑๗), Travel & Tourism Competitiveness Report ๒๐๑๗.

^{๒๗} MasterCard (๒๐๑๖), MasterCard Pacific Destinations Index ๒๐๑๖, retrieved April ๒๐, ๒๐๑๗ from <https://newsroom.mastercard.com/asia-pacific/files/๒๐๑๖/๐๖/Report-MasterCard-Asia-Pacific-Destinations-Index-final-๑๖๐๕๑๖.pdf>

ทางทะเลของประเทศไทยก็ได้รับรางวัลระดับเอเชียเช่นกัน เช่น รางวัลชายหาดที่ดีที่สุดของเอเชียในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จาก World Travel Awards อีกทั้งยังมีรางวัลด้านการท่องเที่ยวระดับนานาชาติอีกหลายรางวัล เช่น รางวัลประเทศท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในการท่องเที่ยวครอบครัว การท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน และสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการวิเวก ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ รางวัลสถานที่เพื่อการประชุมและจัดงานยอดเยี่ยมจาก TTG Travel Awards ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้น

๒.๒

สถานการณ์และแนวโน้มด้านกีฬาที่มีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

แม้อุตสาหกรรมกีฬาจะมีใช้อุตสาหกรรมที่มีความสำคัญและสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยมากเท่ากับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ความคลั่งไคล้และหลงใหลในเกมกีฬาของคนไทยถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนของประเทศไทยให้ความสนใจและสนับสนุนด้านกีฬาอย่างเสมอมา ต่อไปนี้จะกล่าวถึงประเด็นสถานการณ์และแนวโน้มด้านกีฬาในระดับสากลและระดับประเทศ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค และเป็นแนวทางในการวางยุทธศาสตร์ต่อไป

สถานการณ์และแนวโน้มด้านกีฬาระดับสากล

ไม่เพียงแต่ชาวไทยเท่านั้นที่คลั่งไคล้การชมกีฬา ประเทศอื่นๆ ทั่วโลกก็หลงใหลในเกมกีฬาไม่แพ้กัน ด้วยเหตุนี้ความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมกีฬาในระดับสากลจึงเป็นไปในทิศทางบวก ทั้งในแง่ของการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬาหรือไปชมกีฬา รวมไปถึงการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อยกระดับการเล่นและการชมกีฬาให้ได้อรรถรสมากขึ้น จากการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มด้านกีฬาในระดับสากลพบว่าสถานการณ์และแนวโน้มต่างๆ ที่พบได้ในอุตสาหกรรมกีฬาของโลกในขณะนี้หลายประการดังต่อไปนี้

๑. กระแสความใส่ใจในสุขภาพเป็นปัจจัยผลักดันตลาดการกีฬาที่สำคัญ

ในช่วง ๕ – ๑๐ ปีที่ผ่านมา จะเห็นว่ารัฐบาลประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญกับการสร้างทัศนคติอันดีของประชาชนต่อการออกกำลังกาย เพื่อชักจูงให้ประชาชนออกกำลังกายมากขึ้น จะได้มีสุขภาพที่แข็งแรง ไม่เจ็บป่วยได้ง่าย ไม่สิ้นเปลืองค่ารักษาพยาบาล และเป็นทรัพยากรมนุษย์ของประเทศที่มีค่ามากขึ้น ความพยายามของประเทศต่างๆ นี้เริ่มเห็นผลได้ชัดเจนอย่างมากในช่วงไม่กี่ปีหลัง เนื่องจากประชาชนในหลายประเทศเริ่มมีทัศนคติเช่นนี้กันอย่างแท้จริง และเริ่มให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายมากขึ้นอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตาม ตัวเลขทางสถิตินานาชาติประการยังชี้ให้เห็นว่าการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของประชาชนในประเทศต่างๆ ทั่วโลกนั้นยังไม่เพียงพอ เช่น การวิจัยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ระบุว่าแม้เด็กและเยาวชนในประเทศสหรัฐอเมริกาเพียงหนึ่งในสิบเท่านั้นที่มีการออกกำลังกายอย่างเพียงพอ^{๒๘} ส่วนผู้ใหญ่ก็มีเพียงร้อยละ ๕ เท่านั้นที่มีการออกกำลังกายในระดับที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอในทุกๆ วัน^{๒๙} และมีเพียงหนึ่งในสามที่มีการออกกำลังกายอย่างเพียงพอในแต่ละสัปดาห์^{๓๐} นอกจากนี้ งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าประชากรทั่วโลกในช่วงอายุ ๖๕ – ๗๔ ปีนั้น มีเพียงร้อยละ ๒๘ – ๓๔ เท่านั้นที่มี

^{๒๘} Amy Norton (๒๐๑๖), ๙ out of ๑๐ teens don't get enough exercise, retrieved April ๒๐, ๒๐๑๗ from CBS News: <http://www.cbsnews.com/news/teens-dont-get-enough-exercise/>

^{๒๙} U.S. Department of Agriculture (๒๐๑๐), Dietary Guidelines for Americans, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from <http://www.cnp.usda.gov/dietaryguidelines.htm>.

^{๓๐} U.S. Department of Health and Human Services (๒๐๑๕), Healthy People ๒๐๑๐, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from http://www.cdc.gov/nchs/healthy_people/hp๒๐๑๐.htm.

การเคลื่อนไหวร่างกายในระดับที่เพียงพอในแต่ละวัน^{๑๑๑} สัญญาณต่างๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าแม้แนวโน้มด้านทัศนคติเกี่ยวกับการออกกำลังกายจะเป็นไปในทางบวก ในทางปฏิบัติยังถือว่าในภาพรวมนั้นประชากรโลกยังออกกำลังกายไม่เพียงพออยู่เช่นเดิม

๒. เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการกีฬาสสมัยใหม่

เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย โดยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ถูกจัดให้อยู่ในอันดับหนึ่งของปัจจัยอันเป็นแนวโน้มด้านการกีฬาที่สำคัญที่สุดของโลก ตามรายงาน Worldwide Survey of Fitness Trends for ๒๐๑๖ ได้แก่ เทคโนโลยีอุปกรณ์กีฬาแบบสวมใส่ (Wearable Technology) ที่เพิ่งได้รับความนิยมเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา^{๑๑๒} ซึ่งมีด้วยกันหลายรูปแบบ ได้แก่ อุปกรณ์ Fitness Tracker นาฬิกาแบบ Smart Watch อุปกรณ์วัดอัตราการเต้นของหัวใจ และอุปกรณ์ GPS Tracking เป็นต้น การวิเคราะห์ของสื่อออนไลน์ชี้ว่าภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ นี้ ตลาดอุปกรณ์กีฬาแบบสวมใส่ (Wearable Technology) จะมีมูลค่าสูงถึง ๖ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เลยทีเดียว นอกจากนี้ อุปกรณ์กีฬาแบบสวมใส่แล้ว อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายเพื่อการเล่นกีฬาก็มีการพัฒนาในนวัตกรรมอย่างมากเช่นกัน เช่น เทคโนโลยีแว่นตาอัจฉริยะ (Smart Glasses) ที่คาดว่าจะมีมูลค่าตลาดมากถึง ๑.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และเครื่องแต่งกายเพื่อการกีฬาที่ใช้เทคโนโลยีผ้าอัจฉริยะ (Smart Fabric) ที่จะมีมูลค่าตลาดสูงถึง ๒.๖ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๑๓}

๓. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศก่อให้เกิดประโยชน์และทำให้การแข่งขันเข้มข้นขึ้น^{๑๑๔}

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีว่าด้วยการสื่อสารและสารสนเทศที่ทำให้การเข้าถึงข่าวสารด้านการกีฬาทำได้ง่ายขึ้น และมีต้นทุนต่ำลง พัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศนี้ส่งผลต่ออุตสาหกรรมกีฬาหลากหลายรูปแบบ เช่น สื่ออินเทอร์เน็ตที่ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการกีฬาได้อย่างง่ายดายไม่ว่าตนเองจะอยู่ที่ใดของโลก นอกจากนี้ นักกีฬาหรือสโมสรกีฬาก็สามารถใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารกับผู้ชมและกองเชียร์ของตนได้อย่างง่ายดายด้วย แนวโน้มที่สำคัญอีกประการหนึ่งในประเด็นเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ ได้แก่ เทคโนโลยีการขนถ่ายข้อมูลไร้สายที่ทำให้การส่งผ่านข้อมูลจากต้นทางมายังปลายทางมีความเร็วมากขึ้น ทำให้ต้นทุนของการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬามีต่ำลง พัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสารนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาแบบ Over-The-Top Streaming หรือการถ่ายทอดสดโดยตรงแบบไม่ผ่านตัวกลาง ได้แก่ บริษัทกระจายเสียงและแพร่ภาพ (Broadcasting Company) ดังเช่นแต่ก่อน เมื่อสามารถตัดคนกลางในกระบวนการถ่ายทอดการแข่งขันกีฬาออกไปได้ ทำให้ต้นทุนของผู้ชมต่ำลง ฐานผู้ชมกีฬาจึงเติบโตไปด้วยตัวเอง พัฒนาการในด้านเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ความแพร่หลายของเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้รับชมเกมกีฬาได้ เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต เป็นต้น อุปกรณ์เหล่านี้ช่วยอำนวยความสะดวกในการรับชมการแข่งขันกีฬา ทำให้การชมกีฬามีความแพร่หลายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ต้นทุนที่ต่ำลงก็นำไปสู่การแข่งขันที่มากขึ้นเช่นกัน นอกจากประเด็นการตลาดที่ทำได้ง่ายขึ้นแล้ว ยังมีประเด็นอื่นๆ ที่ทำให้การแข่งขันเข้มข้นขึ้นอีก เช่น การเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade) เป็นต้น

^{๑๑๑} Centers for Disease Control and Prevention (๒๐๑๖), CDC Behavioral Risk Factor Surveillance Survey, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from <http://www.cdc.gov/brfss/>.

^{๑๑๒} Walter Thompson (๒๐๑๕), Worldwide Survey of Fitness Trends for ๒๐๑๖: ๑๐th Anniversary Edition, ACSM's Health & Fitness Journal, Vol.๑๙ (๖), pp. ๙ - ๑๘.

^{๑๑๓} แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๔. ความสำคัญของกีฬาในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ^{๓๔}

หากพิจารณาในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๘ พบว่า การกีฬาและนันทนาการกีฬาทั่วโลกได้สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Gross Value Added: GVA) ที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องประมาณร้อยละ ๒.๒ ต่อปี หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ ๑.๒๔ เมื่อเทียบกับค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั่วโลก (Gross Domestic Product: GDP) จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ทำให้เห็นได้ว่า กีฬาและนันทนาการสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของโลกในภาพรวมได้ดี ในด้านรายได้นั้น พบว่าในช่วงเวลาเดียวกันอุตสาหกรรมการกีฬาโลกสามารถสร้างรายได้รวมสูงถึงประมาณ ๕ – ๖ แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ และมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องประมาณร้อยละ ๓.๘ ต่อปี

รายได้จากอุตสาหกรรมกีฬานี้อาจแบ่งได้ออกเป็น ๒ กรณี คือ รายได้จากกีฬาเพื่อการอาชีพ (Professional Sports Revenue) และรายได้จากกีฬาเพื่อความบันเทิงและนันทนาการ (Recreational Sports Revenue)

ในส่วนรายได้จากกีฬาเพื่อการอาชีพ (Professional Sports Revenue) นั้น พบว่าเมื่อเทียบกับรายได้รวมจากอุตสาหกรรมการกีฬาทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้วมีส่วนประมาณร้อยละ ๒๓ และหากพิจารณาแยกตามประเภทของรายได้จะพบว่าค่าบัตรเข้าชมการแข่งขันกีฬามีสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ ๓๑.๒ และมีอัตราการเติบโต (CAGR) ร้อยละ ๒.๕ ค่าสปอนเซอร์มีสัดส่วนต่อรายได้ร้อยละ ๓๐.๘ และมีอัตราการเติบโต (CAGR) ร้อยละ ๕.๓ และการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกมีสัดส่วนต่อรายได้ร้อยละ ๑๓.๘ และมีอัตราการเติบโต (CAGR) ร้อยละ ๓.๘ ด้วยกัน

ในส่วนรายได้จากกีฬาเพื่อความบันเทิงและนันทนาการ (Recreational Sports Revenue) พบว่าเมื่อเทียบกับรายได้รวมจากอุตสาหกรรมการกีฬาทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้วมีส่วนประมาณร้อยละ ๗๗ ถือเป็นส่วนใหญ่ของรายได้รวมจากอุตสาหกรรมการกีฬา และหากพิจารณาแยกตามประเภทของรายได้จะพบว่ารายได้จากการขายชุดกีฬามีสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ ๓๔.๒ และมีอัตราการเติบโต (CAGR) ร้อยละ ๓.๐ รายได้จากการขายรองเท้ากีฬามีสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ ๒๐.๘ และมีอัตราการเติบโต (CAGR) ร้อยละ ๓.๙ รายได้จากธุรกิจสถานที่ออกกำลังกายมีสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ ๑๘.๑ และมีอัตราการเติบโต (CAGR) ร้อยละ ๔.๒ รายได้จากการขายอุปกรณ์กีฬามีสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ ๑๔.๖ และมีอัตราการเติบโต (CAGR) ร้อยละ ๒.๗ รายได้จากการธุรกิจอาหารบำรุงสุขภาพมีสัดส่วนต่อรายได้ร้อยละ ๑๐.๑ และมีอัตราการเติบโต (CAGR) ร้อยละ ๙.๙ และรายได้จากธุรกิจเครื่องดื่มบำรุงสุขภาพมีสัดส่วนต่อรายได้ร้อยละ ๒.๒ และมีอัตราการเติบโต (CAGR) ร้อยละ ๕.๗

ข้อเท็จจริงนี้ทำให้มีปัจจัยอีกประการอันมีความสำคัญอย่างมาก ได้แก่ การพัฒนาการกีฬาเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจในทางอ้อม เนื่องจากการแข่งขันกีฬานั้นสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก นอกจากการเดินทางเข้ามาของนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันเองแล้ว การใช้จ่ายของญาติพี่น้องและกองเชียร์ที่เดินทาง เข้ามาร่วมกิจกรรมก็จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศและเมืองเจ้าภาพจัดการแข่งขันได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างของความสำเร็จของการใช้การแข่งขันกีฬามากระตุ้นเศรษฐกิจ ได้แก่ การเป็นเจ้าภาพการแข่งขันฟุตบอลโลกของประเทศเยอรมนีในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ การเป็นเจ้าภาพฟุตบอลโลกของสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และการเป็นเจ้าภาพกีฬาโอลิมปิก ณ มหานครลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้น^{๓๕} อย่างไรก็ตาม มีการแข่งขันกีฬาระดับโลกจำนวนไม่น้อยเช่นกันที่เจ้าภาพต้องขาดทุนจากการจัดการแข่งขัน เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ณ กรุงเอเธนส์

^{๓๔} แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

^{๓๕} John Wihbey (๒๐๑๖), Olympics and their economic impact: Updated research roundup, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from Journalist's Resource: <http://journalistsresource.org/studies/government/infrastructure-government/economic-and-cultural-benefits-of-the-olympics-research-roundup>.

ประเทศกรีซ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗^{๓๖} และการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ณ นครรีโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ก็คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศบราซิลในระยะยาวเช่นกัน^{๓๗}

๕. ช่องทางการมีส่วนร่วมรูปแบบใหม่ที่ช่วยยกระดับประสบการณ์ในการเล่นและการชมกีฬา^{๓๘}

การพัฒนาช่องทางต่างๆ ที่คนสามารถมีส่วนร่วมกับเกมกีฬาได้มากขึ้น ตัวอย่างหนึ่งได้แก่ การออกแบบอุปกรณ์และแนวทางการเล่นกีฬาที่สอดคล้องกับแนวโน้มการเล่นกีฬาระดับสากล เช่น ความนิยมกีฬาผาดโผน (X-treme Sport) ที่กำลังได้รับความนิยมและแพร่หลายในหลายประเทศทั่วโลกและเป็นกีฬาที่สร้างมูลค่าหรือรายได้ทางเศรษฐกิจได้สูง ทำให้ผู้ประกอบการมีการพัฒนาสถานประกอบการและธุรกิจให้สามารถรองรับกีฬาผาดโผนอย่างครบวงจรและยกระดับให้เป็นกีฬาของคนรุ่นใหม่ เช่น กีฬาปีนผาจำลอง กีฬาดีดพิศุธา เป็นต้น

อีกตัวอย่างหนึ่ง ได้แก่ การปรับช่องทางการเข้าถึงกิจกรรมกีฬาให้คนรุ่นใหม่ที่มีวิถีชีวิตแบบคนเมืองสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการมีการพัฒนาสถานประกอบการและธุรกิจให้สามารถรองรับวิถีชีวิตแบบดังกล่าวได้ เช่น การสร้างศูนย์ออกกำลังกายในห้างสรรพสินค้าที่มีการเดินทางได้อย่างสะดวก เป็นต้น

ตัวอย่างอีกประการ ได้แก่ การยกระดับประสบการณ์ในการชมกีฬาที่ทำให้ผู้ชมสามารถได้รับประสบการณ์มากกว่าการเป็นผู้ชมแต่เพียงอย่างเดียว ตัวอย่างของแนวโน้มนี้ได้แก่ การพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วของสื่อสังคม (Social Media) ที่ทำให้ผู้ชมกีฬาสามารถเป็นสมาชิกของ “เพจ” (“Page”) หรือเป็น “ผู้ติดตาม” (“Follower”) ของนักกีฬาหรือทีมกีฬาที่ตนเองชื่นชอบ ทำให้สามารถเข้าถึงตัวนักกีฬาและทีมกีฬาต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิดมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถปฏิสัมพันธ์กับนักกีฬาได้โดยตรง นอกจากสื่อสังคมแล้ว พัฒนาการของระบบอินเทอร์เน็ตและมัลติมีเดียยังทำให้คนสามารถร่วมสนุกกับกีฬาที่ตนเองชอบในหลายๆ รูปแบบ ทั้งผ่านเกมส์ที่จำลองมาจากกีฬาที่ตนเองชอบ หรือแม้แต่การแข่งขันเกมส์ที่กลายเป็นกีฬารูปแบบหนึ่งที่เป็นที่รู้จักกันในชื่อ eSp

๖. อาสาสมัครเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการให้บริการด้านการกีฬา^{๓๙}

เนื่องจากกิจกรรมกีฬามักเป็นกิจกรรมที่มีการจัดขึ้นเป็นครั้งๆ ทำให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องส่วนมากนิยมใช้บุคลากรชั่วคราวในการนำเสนอบริการด้านการกีฬา แนวโน้มสากลในระยะหลังนั้นเริ่มพบเห็นการใช้อาสาสมัครการกีฬาเข้ามา มีบทบาทมากขึ้น โดยการเป็นอาสาสมัครทางกีฬานั้นอาจมาจากภาคประชาชนหรือภาครัฐจากหน่วยงานต่างๆ ก็ได้ โดยอาสาสมัครการกีฬานี้มีส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาการกีฬาของประเทศให้กระจายไปได้ทุกระดับ และเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพซึ่งสามารถพบเห็นได้ในหลายกรณี เช่น การเป็นผู้นำออกกำลังกาย อาสาสมัครในการจัดการแข่งขันกีฬา อาสาสมัครช่วยพัฒนาระบบการกีฬาของประเทศในภาพรวม เป็นต้น

^{๓๖} Nick Malkoutzis (๒๐๑๒), How the ๒๐๐๔ Olympics Triggered Greece's Decline, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from Bloomberg: <http://www.bloomberg.com/news/articles/2012-08-02/how-the-2004-olympics-triggered-greeces-decline>.

^{๓๗} Harriet King (๒๐๑๖), Rio Olympics ๒๐๑๖: economic gain or loss?, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from WorldFinance: <https://www.worldfinance.com/infrastructure-investment/rio-olympics-2016-economic-gain-or-loss>.

^{๓๘} แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

^{๓๙} แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

สถานการณ์และแนวโน้มด้านกีฬาระดับประเทศ

จากการศึกษาข้อมูลเชิงสถิติ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มด้านกีฬาระดับประเทศ สามารถสรุปสถานการณ์และแนวโน้มด้านกีฬาของประเทศไทยออกเป็น ๗ ด้าน ดังนี้

๑. อัตราการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของประชาชนไทยลดต่ำลง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้รายงานผลสำรวจพฤติกรรมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของประชาชน พบว่า มีคนไทยเพียงร้อยละ ๒๓.๔^{๕๐} เท่านั้นที่มีการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกาย ตัวเลขดังกล่าวนี้ ลดลงจากร้อยละ ๒๖.๑^{๕๑} ในผลการสำรวจครั้งก่อนหน้าในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แสดงให้เห็นถึงทิศทางการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายที่น้อยลงของคนไทย ทั้งนี้ หากจำแนกเพศลงไปแล้วจะพบว่า การออกกำลังกายในประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงนั้นลดลงอย่างมาก โดยการออกกำลังกายในประชากรเพศชายมีเพียงร้อยละ ๒๗ เท่านั้น ซึ่งถือว่าลดลงอย่างรวดเร็วจากร้อยละ ๓๒.๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และร้อยละ ๒๗.๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ส่วนประชากรเพศหญิงมีการออกกำลังกายร้อยละ ๒๐ ลดลงจากร้อยละ ๒๖.๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และร้อยละ ๒๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔^{๕๒}

ตาราง อัตราการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของประชาชนไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

เพศ และกลุ่มอายุ		อัตราของผู้มีกิจกรรมทางกาย
		การเล่นกีฬา/ออกกำลังกาย
รวม		๒๓.๔
เพศ	ชาย	๒๗.๐
	หญิง	๒๐.๐
กลุ่มอายุ	๑๕-๒๔	๔๐.๖
	๒๕-๔๔	๒๖.๕
	๔๕-๕๙	๑๗.๔
	๖๐ ขึ้นไป	๙.๙

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สรุปสำหรับผู้บริหาร การสำรวจกิจกรรมทางกายของประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๕๐} สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๘), บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การสำรวจพฤติกรรมการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๘, retrieved April ๑๘, ๒๐๑๗ from http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/ExcPhysical_Activity๕๘-๑.pdf.

^{๕๑} สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๔), บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การสำรวจพฤติกรรมการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๔, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/exerExc๕๔.pdf>.

^{๕๒} สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๘), บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การสำรวจพฤติกรรมการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๘, retrieved April ๑๘, ๒๐๑๗ from http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/ExcPhysical_Activity๕๘-๑.pdf.

๒. เด็กและเยาวชนไทยมีการออกกำลังกายไม่เพียงพอทำให้มีสุขภาพไม่แข็งแรง

ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติชี้ให้เห็นว่าช่วงอายุของประชาชนที่มีการออกกำลังกายมากที่สุด ได้แก่ วัยรุ่น (อายุ ๑๕ – ๒๔ ปี) ซึ่งก็มีสัดส่วนเยาวชนในช่วงอายุดังกล่าวที่ออกกำลังกายเพียงร้อยละ ๔๐.๖^{๓๓} เท่านั้น ซึ่งจากรายงานของ Population Reference Bureau พบว่าสาเหตุหลักประการหนึ่งของการแพร่ระบาดของโรคไม่ติดต่อ (Non - communicable Diseases: NCDs) ในเด็กและเยาวชนนั้นมาจากการออกกำลังกายที่ไม่เพียงพอ และโรคต่างๆ นั้น อาจไม่แสดงอาการในทันทีแต่จะเป็นผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาว^{๓๔} สุขภาพที่อ่อนแอของประชากรนี้เองทำให้ประเทศ ไม่สามารถได้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์อย่างเต็มประสิทธิภาพ อันเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวด้วย

๓. การเจ็บป่วยส่วนมากของคนไทยมีสาเหตุมาจากการไม่ออกกำลังกาย

จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่า อัตราการเจ็บป่วยของผู้ป่วยในโรงพยาบาลของ กระทรวงสาธารณสุขนั้นส่วนใหญ่เกิดจากโรคความดันโลหิตและโรคเบาหวานเป็นหลัก ส่วนผู้ป่วยนอกมักมาด้วยโรคเกี่ยวกับ ต่อมไทรอยด์และระบบการหมุนเวียนเลือด ซึ่งหากวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดโรคต่างๆ ข้างต้นแล้ว พบว่ากว่าร้อยละ ๒๗ เป็นสาเหตุมาจากการออกกำลังกายไม่เพียงพอ ซึ่งถือว่าสูงมากหากเปรียบเทียบกับสาเหตุของการเจ็บป่วยประการอื่นๆ ที่เป็นที่น่าสนใจกันโดยทั่วไปว่าเป็นผลเสียต่อสุขภาพอย่างร้ายแรง เช่น การสูบบุหรี่ (ร้อยละ ๑๖.๑) การดื่มสุรา (ร้อยละ ๖.๙)^{๓๕}

๔. ความนิยมในกีฬาฟุตบอลไทยมีสูงขึ้น

รายงานของศูนย์วิจัยกสิกรไทยในหัวข้อ “ความนิยมในกีฬาฟุตบอลของไทย: กับบทบาทในกิจกรรมเศรษฐกิจของประเทศ เม็ดเงินหมุนเวียนกว่า ๑๒,๐๐๐ ล้านบาท” ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ชี้ให้เห็นถึงข้อมูลสถิติว่าคนไทยมีความนิยมในกีฬา ฟุตบอลภายในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก สะท้อนให้เห็นทั้งจากผู้ชมที่เข้าชมการแข่งขันในสนามและเรตติ้งในช่วงของ การถ่ายทอดสด ทั้งการแข่งขันระดับทีมชาติและไทยลีก รายงานชี้ว่าจากผลการสำรวจในช่วง ๑ ปีที่ผ่านมาผู้ตอบแบบสอบถาม กว่าร้อยละ ๗๕ มีการรับชมการแข่งขันฟุตบอลไทยทางโทรทัศน์มากขึ้น อีกทั้งผู้ตอบแบบสอบถามกว่าร้อยละ ๓๐.๑ ระบุว่า มีการติดตามการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกทางโทรทัศน์เป็นประจำ ซึ่งถึงว่าสูงกว่าการรับชมการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีก ของอังกฤษ (ร้อยละ ๒๙.๘) ที่ได้รับความนิยมในหมู่คนไทยมาเป็นเวลานานเสียอีก^{๓๖}

๕. ความนิยมในกีฬาฟุตบอลไทยสร้างผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจอย่างมหาศาล

รายงานของศูนย์วิจัยกสิกรไทยฉบับเดียวกันชี้ให้เห็นว่านอกจากความนิยมจะเพิ่มสูงขึ้นแล้ว กระแสฟุตบอลไทย ยังสร้างมูลค่าเพิ่มต่อเศรษฐกิจของประเทศผ่านมายังธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกันด้วย เช่น การลงทุนในการพัฒนาทีมฟุตบอล

^{๓๓} สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๘), บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การสำรวจพฤติกรรมการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๘, retrieved April ๑๘, ๒๐๑๗ from http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/ExcPhysical_Activity๕๘-๑.pdf.

^{๓๔} Reshma Naik & Toshiko Kaneda (๒๐๑๖), Addressing Noncommunicable Disease Risk Factors among Young People, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from <http://www.prb.org/pdf๑๖/prb-policy-report-ncds-in-asia-๒๐๑๖.pdf>.

^{๓๕} สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (๒๕๕๙), แพทย์เตือนไม่ออกกำลังกายเสี่ยงเกิดโรค, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from http://www.thai-health.or.th/Content/๓๑๑๘๗-แพทย์เตือน_ไม่ออกกำลังกายเสี่ยงเกิดโรค.html

^{๓๖} ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (๒๕๕๙), ความนิยมในกีฬาฟุตบอลของไทย: กับบทบาทในกิจกรรมเศรษฐกิจของประเทศ เม็ดเงินหมุนเวียนกว่า ๑๒,๐๐๐ ล้านบาท, กระทรวงพาณิชย์ฉบับที่๒๗๖๒, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๕ from <https://www.kasikornresearch.com/TH/K-EconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=๓๕๕๗๕>

สื่อโทรทัศน์ อุปกรณ์กีฬา การค้าขายสินค้าประเภทเสื้อผ้าและของที่ระลึก ธุรกิจค้าปลีกธุรกิจคมนาคมขนส่ง สถาบันสอนกีฬา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดการจ้างงานในตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นด้วย โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยประมาณการว่าหากนับรวมการสร้างรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมแล้วการเติบโตของฟุตบอลของไทยจะก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากถึง ๑๒,๐๐๐ ล้านบาทในปี พ.ศ.๒๕๕๙ เลย์ทีเดียว

๖. พฤติกรรมการดูกีฬาของคนไทยยังไม่เหมาะสม

แม้ความนิยมในกีฬาฟุตบอลไทยจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่พฤติกรรมการดูกีฬาของคนไทยนั้นถือว่ายังต้องปรับปรุง โดยในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาพบเหตุรุนแรงในระหว่างการแข่งขันกีฬาต่างๆ ในประเทศไทยอยู่หลายครั้ง ที่พบเห็นบ่อยครั้งที่สุดคือเหตุการณ์ความรุนแรงในเกมฟุตบอลไทย เช่น เหตุการณ์แฟนบอลรุมทำร้ายผู้ตัดสินภายหลังการแข่งขันฟุตบอลเอไอเอสลีกภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ระหว่าง สตุล ยูไนเต็ต กับ ขอนแก่น ยูไนเต็ต ในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้น

๗. ประเทศไทยมีนักกีฬาที่สามารถสร้างชื่อให้แก่ประเทศในวงการกีฬาโลกมากขึ้น

ในระยะหลังประเทศไทยมีนักกีฬาที่สามารถสร้างชื่อให้แก่ประเทศได้ในระดับโลกหลายคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “น้องเมย์” รัชนก อินทนนท์ ที่สร้างชื่อนักแบดมินตันแชมป์โลกคนแรกของประเทศไทย โดยคว้าแชมป์รายการแบดมินตันโลกที่เมืองกวางโจว ประเทศจีน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งถือเป็นแชมป์โลกรายการดังกล่าวที่อายุน้อยที่สุดในประวัติศาสตร์ด้วย นอกจากกีฬาแบดมินตันแล้ว ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน ที่นครรีโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ นักกีฬาชาวไทยก็สามารถคว้าได้ ๒ เหรียญทอง ๒ เหรียญเงิน และ ๒ เหรียญทองแดง รวม ๖ เหรียญ ซึ่งถือว่าเป็นผลงานที่ดีกว่าโอลิมปิกที่มหานครลอนดอน สหราชอาณาจักร ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่คว้าได้เพียง ๒ เหรียญเงิน และ ๒ เหรียญทองแดง รวม ๔ เหรียญ และที่กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน ที่คว้าได้ ๒ เหรียญทอง และ ๒ เหรียญเงิน รวม ๔ เหรียญเท่านั้น^{๔๗}

^{๔๗} การกีฬาแห่งประเทศไทย, ประวัติของรัชนกอินทนนท์, retrieved October ๒๔, ๒๐๑๖ from <http://athlate.satc.or.th/view/๓๒>.

บทที่ ๓

สรุปผลกระทบจากสถานการณ์ และแนวโน้มต่อการท่องเที่ยว และกีฬา

ในส่วนนี้จะเป็นการสรุปผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและกีฬาที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวและกีฬาทั้งจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในด้านดังกล่าว ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้บริหารทั้งภาครัฐและเอกชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อวัตถุประสงค์ในการหาข้อมูลเพื่อนำไปกำหนดทิศทางและประเด็นสำคัญของยุทธศาสตร์ นอกจากนี้รายงานในส่วนนี้ยังจะรวมถึงข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆ ที่ค้นพบจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในประเด็นสถานการณ์แนวโน้ม และนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล รวมไปถึงกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้สรุปข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนี้ออกมาในรูปของบทวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้มีความชัดเจนว่าสถานการณ์ แนวโน้ม และนโยบายต่างๆ รวมไปถึงความเป็นไปในด้านอื่นๆ ในตลาดการท่องเที่ยวและกีฬานั้นส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งและศักยภาพ รวมไปถึงโอกาสและอุปสรรคในตลาดการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทยในปัจจุบันอย่างไรบ้าง

บทวิเคราะห์ในส่วนนี้จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น ๒ ส่วน คือ การสรุปผลกระทบจากสถานการณ์และแนวโน้มต่อการท่องเที่ยว และการสรุปผลกระทบจากสถานการณ์และแนวโน้มต่อการกีฬา ผ่านการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยในแต่ละส่วนนั้นจะแยกออกเป็นอีก ๒ ส่วนย่อย คือ การวิเคราะห์ผลกระทบจากสภาพแวดล้อมภายใน (Internal Appriasal) ได้แก่ จุดแข็งและจุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทย ตลอดจนการวิเคราะห์ผลกระทบจากสภาพแวดล้อมภายนอก (External Appriasal) ได้แก่ โอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศ การวิเคราะห์ผลกระทบจากทั้งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกนี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในการเล็งเห็นถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศที่สมบูรณ์ อันจะนำไปสู่การวางยุทธศาสตร์และการกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

๓.๑

ผลกระทบจากสถานการณ์ แนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยว

สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทั้งในส่วนสภาพแวดล้อมภายใน ทั้งจุดแข็ง และจุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งโอกาส และอุปสรรค โดยสามารถสรุปเป็นตาราง SWOT Analysis ของการท่องเที่ยวได้ดังต่อไปนี้

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>(๑) การท่องเที่ยวไทยเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งจำนวนนักท่องเที่ยว และการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว</p> <p>(๒) การท่องเที่ยวของไทยมีจุดแข็งด้านการตลาดและภาพลักษณ์ ในสายตานักท่องเที่ยว</p> <p>(๓) ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมทางอากาศ ในภูมิภาค</p> <p>(๔) ตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีเครือข่ายของโรงแรมและ สถานที่พักแรมที่หลากหลายเพียงพอและมีราคาที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังได้รับการยอมรับในด้านคุณภาพจากนักท่องเที่ยว ทั่วโลกเป็นอย่างดี</p> <p>(๕) ประเทศไทยมีศักยภาพที่โดดเด่นในการรองรับการท่องเที่ยว แบบตลาดเฉพาะ (Niche Market Tourism) เช่น การท่องเที่ยว เชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา</p> <p>(๖) การบริหารจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยอยู่ใน เกณฑ์ดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีหน่วยงานที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวทั้งในภาพรวม และหน่วยงานสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบเฉพาะ (Niche Market Tourism) - มีหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกระจาย ตัวอยู่เกือบครบทุกจังหวัดทำให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับ พื้นที่มีประสิทธิภาพ 	<p>(๑) นักท่องเที่ยวระยะไกลมีจำนวนมากขึ้น ทำให้จำนวนวันพัก เผลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามา ยัง ประเทศไทยในช่วงหลังลดลง</p> <p>(๒) การใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และรัสเซียที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยยังมี น้อย แม้โดยธรรมชาติแล้วนักท่องเที่ยวจากประเทศกลุ่มนี้มี การใช้จ่ายสูง</p> <p>(๓) การคมนาคมขนส่งภายในประเทศยังเป็นจุดอ่อน โดยเฉพาะ ความเชื่อมโยงของระบบขนส่งมวลชนระหว่างสนามบินและตัว เมือง และระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ</p> <p>(๔) ปัจจัยด้านบุคลากรถือเป็นจุดอ่อนที่สำคัญของตลาด การท่องเที่ยวของประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรที่มีหน้าที่คอยส่งเสริมสนับสนุนและกำกับดูแล ด้านการท่องเที่ยวนั้นมีจำนวนจำกัดทำให้สามารถตอบสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เพียงบางกลุ่ม - ทักษะและความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวมีไม่ เพียงพอบุคลากรส่วนมากขาดประสบการณ์และขาดความ เข้าใจในเศรษฐกิจการท่องเที่ยว <p>(๕) การใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลและสารสนเทศในตลาด การท่องเที่ยวยังทำได้ไม่ดีพอ</p> <p>(๖) คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศค่อนข้างน้อยเมื่อ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆในเอเชีย เช่น จีน ญี่ปุ่น เป็นต้น</p>

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>(๑) ประเทศไทยมีศักยภาพและโอกาสทางการท่องเที่ยวมากมาย เนื่องจากทำเลที่ตั้งและความหลากหลายของทรัพยากร ท่องเที่ยว</p> <p>(๒) ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยวทั่วโลก และได้รับรางวัลในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นประจำ</p> <p>(๓) ประเทศไทยมีทรัพยากรที่เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว กลุ่มคุณภาพ (Quality Travelers) ตามยุทธศาสตร์ของ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา</p> <p>(๔) การท่องเที่ยวของประเทศไทยได้รับประโยชน์จากลักษณะ ทางประชากรศาสตร์หลายประการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ (Quality Travelers) และมีการใช้จ่ายต่อครั้งสูง เป็นปัจจัย ส่งเสริมให้ตลาดการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ ในไทยเติบโตขึ้น 	<p>(๑) การท่องเที่ยวของไทยเติบโตไปพร้อมปัญหาพื้นฐานหลาย ประการที่ต้องเร่งแก้ไขโดยด่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็น ด้านความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติทำให้ในอนาคต จะไม่สามารถดำเนินการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวโดยละเอียด ปัญหาต่างๆเหล่านี้ได้อีกต่อไป</p> <p>(๒) ประเทศไทยมีอุปสรรคอันเป็นปัญหาในเชิงโครงสร้างหลาย ประการที่บั่นทอนการเติบโตของตลาดการท่องเที่ยวของ ประเทศ</p> <p>(๓) การท่องเที่ยวของประเทศไทยประสบปัญหาอันเป็นอุปสรรค ด้านการบริหารจัดการหลายประการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดลำดับความสำคัญของแผนงานด้านการท่องเที่ยวยังไม่มี ความชัดเจนทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดความชัดเจน ในการดำเนินงาน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<ul style="list-style-type: none"> - การเติบโตของชนชั้นกลางทั้งในด้านปริมาณและรายได้เกิดเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย (๕) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Carriers) ทำให้ต้นทุนการเดินทางมายังประเทศไทยต่ำลง (๖) การท่องเที่ยวของประเทศไทยมีปัจจัยสนับสนุนเชิงนโยบายหลายประการ - ภาครัฐให้ความสำคัญกับการวางนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอย่างจริงจังและทำให้การดำเนินงานมีความเป็นรูปธรรม - รัฐบาลไทยมีนโยบายที่สนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวผ่านการจัดสรรงบประมาณและมาตรการเพื่อการส่งเสริมการลงทุนค่อนข้างมาก - นโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ สอดรับกับแนวโน้มในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโลกที่แบ่งเป็นกลุ่มๆ ตามพฤติกรรมและลักษณะของการท่องเที่ยว (๗) ประเทศไทยมีโอกาสในการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากเยอรมนีฝรั่งเศสและแคนาดาให้เดินทางเข้ามายังประเทศไทยมากขึ้นเนื่องจากเป็นประเทศที่มีอัตราการเดินทางท่องเที่ยวสูงแต่ยังเดินทางเข้ามาในประเทศไทยไม่มากนัก (๘) ตลาดแรงงานมีทัศนคติที่ดีต่องานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทำให้มีแนวโน้มที่จะมีแรงงานมากความสามารถสนใจเข้ามาทำงานในสาขาการท่องเที่ยวมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การแบ่งเขตการท่องเที่ยวมีความขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงาน - แผนงานและแนวทางการปฏิบัติงานของเขตการท่องเที่ยวมีความขัดแย้งกันกับแผนงานและแนวทางของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - เป้าหมายของหน่วยงานและนโยบายด้านบุคลากรมีความขัดแย้งกันทำให้หน่วยงานไม่สามารถขยายอัตรากำลังเพื่อรองรับเป้าหมายที่ท้าทายใหม่ๆได้ - ปัญหาและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ไม่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานระดับบริหารอย่างเท่าเทียมกัน - กฎระเบียบบางประการเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว (๔) ระบบการขนส่งและโลจิสติกส์เป็นอุปสรรคต่อการขยายการท่องเที่ยวออกไปจากกรุงเทพฯ และจากเมืองท่องเที่ยวหลัก (๕) ทักษะการสื่อสารในภาษาต่างประเทศของบุคลากรและการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นภาษาต่างชาติยังไม่ดีพอทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถวางแผนการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง (๖) ปัญหาความปลอดภัยและสุขอนามัยในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัญหาสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวศักยภาพสูงให้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย (๗) การท่องเที่ยวของประเทศไทยยังมีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศและเป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว - บุคลากรด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานต่างๆ มีทักษะและการใช้ประโยชน์จากสื่อการตลาดออนไลน์ (Online Marketing) ไม่ดีพอ - โครงสร้างพื้นฐานและศักยภาพด้านระบบสารสนเทศยังไม่อำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

๓.๒

ผลกระทบจากสถานการณ์ โควิด-19 และความเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา

สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการศึกษาทั้งในส่วนสภาพแวดล้อมภายใน ทั้งจุดแข็ง และจุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งโอกาส และอุปสรรค โดยสามารถสรุปเป็นตาราง SWOT Analysis ของการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>(๑) ทักษะคิดของคนไทยต่อกีฬาเป็นไปในทางบวกเห็นได้จาก พฤติกรรมการดูกีฬาและการเล่นกีฬาของประชาชน</p> <p>(๒) อุตสาหกรรมกีฬาของประเทศไทยนั้น มีผลประกอบการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง ๔ – ๕ ปีหลัง</p> <p>(๓) วงการกีฬาของประเทศไทยประสบความสำเร็จในหลายๆ ด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - วงการกีฬาไทยสามารถส่งเสริมและพัฒนากีฬาหลายประเภท ให้กลายมาเป็นกีฬาอาชีพได้ - สมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทยมีความจริงจังในการส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาคนพิการในประเทศไทย <p>(๔) การจัดสรรงบประมาณในด้านการกีฬาของประเทศเริ่มเป็นระบบและมีความชัดเจนมากขึ้นในระยะหลัง</p>	<p>(๑) คนไทยมีแนวโน้มออกกำลังกายลดลง โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชน ทำให้การแพร่ระบาดของโรคไม่ติดต่อในเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น</p> <p>(๒) ชุมชนต่างๆ ในประเทศไทยขาดสถานที่โครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรที่จำเป็นในการออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(๓) ผลงานของนักกีฬาไทยในการแข่งขันระดับนานาชาติยังไม่มีพัฒนาการที่เห็นได้อย่างชัดเจน</p> <p>(๔) วงการกีฬาของประเทศไทยมีจุดอ่อน ด้านการบริหารจัดการในหลายๆ ด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - วงการกีฬาไทยถือว่ายังไม่ประสบความสำเร็จในด้านการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ที่ตั้งเอาไว้ - การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการกีฬายังมีไม่เพียงพอ อีกทั้งยังขาดความเชื่อมโยงกันระหว่างแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติและแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน - การกำหนดดัชนีชี้วัดผลงาน (KPI) ยังขาดความชัดเจนและไม่มี การทำการวิจัยเพื่อให้ทราบว่าสามารถใช้ดัชนีนั้นเป็นตัวชี้วัดได้จริง <p>(๕) ระบบการศึกษาไทยยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ด้านการกีฬามากนัก</p> <p>(๖) มีกีฬาหลายประเภทที่ยังไม่เป็นกีฬาอาชีพอย่างเต็มตัวและยังต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากภาครัฐ</p> <p>(๗) บุคลากรยังถือเป็นจุดอ่อนที่สำคัญประการหนึ่ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรในระดับบริหารขาดประสบการณ์ด้านการบริหารอย่างแท้จริง - นักกีฬาไทยขาดผู้ฝึกสอนและบุคลากรด้านการกีฬาที่มีความรู้ความสามารถในระดับโลกคอยช่วยเหลือทำให้ยังไม่ประสบความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาระดับสากลมากนัก - ประเทศไทยมีบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาไม่เพียงพอ

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>(๑) ความใส่ใจในสุขภาพและความนิยมในการออกกำลังกายและเล่นกีฬาถือเป็นแนวโน้มที่พบได้ทั่วโลกในปัจจุบัน (Megatrends)</p> <p>(๒) ความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตนำไปสู่โอกาสจากรูปแบบและช่องทางการเล่นกีฬาแบบใหม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวโน้มด้านกีฬาและชีวิตแบบคนเมืองทำให้มีรูปแบบของกีฬาและการออกกำลังกายใหม่ๆเกิดขึ้นเป็นโอกาสในการชักจูงให้ประชาชนหันมาเล่นกีฬาและออกกำลังกายมากขึ้น - ความแพร่หลายของกีฬาผาดโผน (Extreme Sports) ที่มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดีกับโครงสร้างทางทรัพยากรของประเทศไทย <p>(๓) การส่งเสริมทางด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมทางด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ ทั้งการส่งเสริมด้านกีฬาในภาพรวมและการส่งเสริมประเด็นเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา - การส่งเสริมด้านกีฬาของประเทศไทยได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากนโยบายของรัฐบาลและกรอบการพัฒนาาระดับนานาชาติหลายประการ 	<p>(๑) กระแสความตื่นตัวในภาพรวมการกีฬาของโลกเริ่มถดถอยลง ทำให้คาดการณ์ว่าอุตสาหกรรมการกีฬาของประเทศไทยนั้น จะมีการเติบโตที่ถดถอยลงเช่นกัน</p> <p>(๒) การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาระดับพื้นฐานนั้น ยังไม่ได้เป็นนโยบายและเป้าหมายหลักสำหรับระบบการศึกษา</p> <p>(๓) ท้องถิ่นขาดสถานที่ออกกำลังกายและผู้นำการออกกำลังกาย ทำให้เป้าหมายการกีฬาเพื่อมวลชนนั้นยังไม่ประสบความสำเร็จ</p> <p>(๔) การสนับสนุนการออกกำลังกายในท้องถิ่นขึ้นกับนโยบายของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้กรมพลศึกษาไม่มีเครือข่ายของตนเองในการผลักดันการออกกำลังกายสู่ท้องถิ่น</p> <p>(๕) การกีฬาของไทยยังมีอุปสรรคด้านการบริหารจัดการเช่น การขาดคณะกรรมการกลางที่คอยกำกับดูแลการกีฬาของประเทศทำให้การบริหารจัดการขาดประสิทธิภาพ เป็นต้น</p>

จากการวิเคราะห์ผลกระทบที่สถานการณ์และแนวโน้มของตลาดการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มีผลต่อการดำเนินงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬานั้น มีศักยภาพที่โดดเด่นในหลายๆ ด้าน อีกทั้งยังมีศักยภาพบางด้านที่รอการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศได้อย่างเต็มที่

ในกรณีของศักยภาพที่โดดเด่นนั้น มีหลายประการที่มีความสำคัญ ประการแรก ได้แก่ ประเด็นความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีกำหนดเอาไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานตามกำหนดโดยกฎหมาย เช่น ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นบทบาทหน้าที่ของกรมการท่องเที่ยว ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นบทบาทหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการเป็นบทบาทหน้าที่ของกรมพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา และการกีฬาแห่งประเทศไทย และภารกิจด้านการบริหารนั้นก็มีสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่เป็นเสมือนศูนย์กลางการบริหารของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น ความชัดเจนของบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบนี้เอง ทำให้การบริหารจัดการภายในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬานั้นเป็นศักยภาพอันโดดเด่นและทำให้การจัดสรรความรับผิดชอบนั้นมีความชัดเจนและรวดเร็วสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในตลาดการท่องเที่ยวและตลาดการกีฬาของโลกได้เป็นอย่างดี

ศักยภาพที่โดดเด่นอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและการกีฬาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเอง ทั้งนี้ เนื่องจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬานั้นเป็นหน่วยงานหลักที่คอยดูแลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน ทำให้มีประสบการณ์มาก อีกทั้งยังมีภาพลักษณ์ที่ดี มีบุคลากรที่มีความสามารถจนเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติด้วย

นอกจากนี้ ความกว้างขวางของเครือข่ายองค์กรที่ครอบคลุมแทบทุกภูมิภาคในประเทศและในต่างประเทศก็ถือเป็นศักยภาพอีกประการหนึ่งของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่โดดเด่นเช่นกัน โดยความโดดเด่นในด้านเครือข่ายนี้ทำให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานระดับนานาชาติหลายหน่วยงาน เช่น องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) คณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee: IOC) เป็นต้น ตลอดจนหน่วยงานภาคเอกชนทั้งในประเทศและในต่างประเทศ และมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ถือเป็นศักยภาพที่โดดเด่นที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศในอนาคตได้ด้วย

ในกรณีของศักยภาพที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมขึ้น ประเด็นที่สำคัญประการแรก ได้แก่ ประเด็นนโยบายด้านการท่องเที่ยวและกีฬา กล่าวคือ หากพิจารณาศักยภาพที่โดดเด่นและสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาทั้งสถานการณ์ภายในประเทศและในระดับสากลแล้วจะพบว่า การท่องเที่ยวและกีฬาในประเทศไทยจะสามารถเติบโตได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพหากนโยบายด้านการท่องเที่ยวและกีฬาถูกกำหนดเอาไว้อย่างชัดเจนและเป็นมาตรการที่มีความต่อเนื่องในระยะยาว ตลอดจนมีการวางแผนเอาไว้ล่วงหน้าเพื่อเตรียมตัวรับมือปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ประเด็นนี้ถือเป็นประเด็นที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจำเป็นต้องให้ความสำคัญเพื่อเติมเต็มศักยภาพที่โดดเด่นที่ตลาดการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศมีให้สามารถนำมาขยายผลทางด้านนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

อีกประเด็นหนึ่ง ได้แก่ การจัดสรรทรัพยากร ทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับภารกิจและบทบาทของกระทรวง ตลอดจนการกระจายทรัพยากรดังกล่าวไปสู่ระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับความสำคัญของเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้สามารถพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดทั้งในภาพรวมและในระดับภูมิภาค

เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกีฬานั้น ถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจและการพัฒนาในภาพรวมของประเทศ เป็นเหตุให้มีการจัดทำแผนและยุทธศาสตร์ต่างๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวหลายฉบับ ซึ่งแต่ละฉบับก็ล้วนแต่กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่มีความสำคัญ โดยศักยภาพที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำแผนและยุทธศาสตร์ต่างๆ นี้มาใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นคือการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างแผนต่างๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อน และกำหนดเป้าหมายตลอดจนแนวทางในภาพรวมอันเป็นการนำแนวทางการดำเนินงานของแต่ละแผนมาผนวกกัน ให้เป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและสามารถบรรลุเป้าหมายของแต่ละแผนอย่างบูรณาการกัน

ศักยภาพที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมประการสุดท้าย ได้แก่ ประเด็นด้านการประสานงานและการบริหารงานในแบบบูรณาการด้านการท่องเที่ยวและกีฬาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แม้ว่าความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบนั้นจะถือเป็นศักยภาพที่โดดเด่นประการหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากตลาดการท่องเที่ยวและกีฬามีความซับซ้อนและมีผู้เกี่ยวข้องมากมาย ทำให้การจะส่งเสริมการท่องเที่ยวและกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีการประสานงานกันและมีการบริหารจัดการในแบบบูรณาการ ถือเป็นศักยภาพอีกประการหนึ่งที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ต่อไป

บทที่ ๔

ยุทธศาสตร์กระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬาฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ สิ้นสุดลงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงมีความจำเป็นในการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาฉบับใหม่ คือ ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) การจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาฉบับใหม่นี้จะทำให้การขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬามีความต่อเนื่องจากการดำเนินการตามยุทธศาสตร์เดิม โดยคำนึงให้การดำเนินการด้านการท่องเที่ยวและกีฬามีความสอดคล้องกับแผนและยุทธศาสตร์ระดับชาติอื่นๆ เพื่อหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬานำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) มาใช้ ได้แก่ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มาใช้ประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นอกจากนี้ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ทั้งด้านการท่องเที่ยวและกีฬาที่ได้รับมาจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งบุคลากรภาครัฐที่มีความเชี่ยวชาญทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและกีฬา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและกีฬา มาใช้กำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาที่มีประสิทธิภาพ

ในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดต่างๆ ข้างต้นอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้เป็นยุทธศาสตร์ที่สามารถรองรับการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับความเป็นไปในตลาดการท่องเที่ยวและกีฬาระดับสากลและระดับประเทศ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และแนวทางอื่นๆ ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดการประสานงานเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณ ทำให้เกิดเป็นประโยชน์สูงสุดในการสนับสนุนการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทยอย่างแท้จริง และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับสากลต่อไป

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“มุ่งพัฒนาและบูรณาการด้านการท่องเที่ยวและการกีฬา สร้างเสริมความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ”

๒. พันธกิจ (Mission)

๑. จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของประเทศ
๒. กำหนดแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ และนำนโยบายและยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติจริงอย่างได้ผล
๓. พัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวและกีฬาที่จำเป็น ทั้งในด้านบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ ที่จำเป็นอย่างครบถ้วนและได้มาตรฐาน
๔. พัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการบริหารและเพื่อการให้บริการ ตลอดจนองค์ความรู้และนวัตกรรมต่างๆ ที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกีฬา
๕. สร้างให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกีฬาในแบบบูรณาการร่วมกันกับทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง

๓. เป้าหมาย (Goal) ของการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์

เป้าหมายของยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เป็นเป้าหมายที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาในมิติที่สำคัญต่างๆ โดยเป้าหมาย (Goal) ของการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ คือ “การพัฒนาและบูรณาการตามมิติราชการ (Function Base) มิติยุทธศาสตร์ (Agenda Base) และมิติพื้นที่ (Area Base)” โดยสามารถแยกออกเป็นเป้าหมายย่อยที่สอดคล้องตามพันธกิจข้างต้น และเป็นรากฐานของการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) ของยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ดังนี้

๑. นโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาประสบความสำเร็จในการพัฒนาแหล่ง สินค้า บริการ และการอำนวยความสะดวกในตลาดการท่องเที่ยวและกีฬาอย่างมีความสมดุลและยั่งยืน และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของประเทศในภาพรวม
๒. การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานของทุกภาคส่วนนั้นเป็นไปอย่างสมดุลและเพียงพอ การกระจายการพัฒนานั้นเป็นไปอย่างทั่วถึงในระดับพื้นที่ ทำให้ชุมชนมีความสามารถในการแข่งขันและได้รับโอกาสจากตลาดการท่องเที่ยวและกีฬาอย่างทั่วถึง
๓. บุคลากรและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในตลาดการท่องเที่ยวและกีฬามีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนได้รับปัจจัยสนับสนุนและมาตรฐานต่างๆ ที่จำเป็นในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศประสบความสำเร็จในระดับสากล
๔. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและกีฬาเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ผ่านการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการบริหารและให้บริการ ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ อย่างเป็นระบบ
๕. การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการร่วมกันกับทุกระดับและทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง และทุกฝ่ายสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและกีฬาได้อย่างแท้จริง

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

จากเป้าหมายข้างต้น สามารถจำแนกเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งถ่ายทอดมาจากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์มีตัวชี้วัด และมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่ง สินค้า บริการ การอำนวยความสะดวกและการสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๑. ร้อยละความสำเร็จของแผนการดำเนินงานด้านการพัฒนาแหล่ง สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี
๒. ร้อยละความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป้าหมายต่อความปลอดภัย คุณภาพและมาตรฐานในแหล่ง สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี
๓. อัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวรวม	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- พัฒนาแหล่ง สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวบนฐานของความสมดุลและยั่งยืน** โดยการเน้นการยกระดับมาตรฐานของแหล่ง สินค้าและบริการของการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่มีศักยภาพ พร้อมกับการกระจายความเจริญเติบโตไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพแหล่งรองเพื่อเป็นการรักษาสมดุลเชิงพื้นที่ พร้อมทั้งสร้างมายั่งยืนของแหล่ง สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่อาศัยทรัพยากรด้วยการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล
- ส่งเสริมและพัฒนาด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว** โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อรองรับการสนับสนุนภาคการท่องเที่ยว เพิ่มความปลอดภัยและมั่นใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยแก่นักท่องเที่ยวด้วยการปรับปรุง พัฒนา ยกระดับมาตรการ วิธีการ การดำเนินการด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวเชิงพื้นที่เวลาและกลุ่มตลาด** โดยการใช้ภาพลักษณ์และเอกลักษณ์ความเป็นไทยประสานกับการตลาดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อกระจายการท่องเที่ยวในมิติเชิงพื้นที่ เวลาในกลุ่มตลาด การเสริมสร้างภาพลักษณ์ท่องเที่ยวไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ การสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แตกต่างด้วยเอกลักษณ์วิถีไทย การเพิ่มการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพทั้งชาวไทยและต่างชาติ การกระจายการเดินทางท่องเที่ยวเชิงพื้นที่และเวลาท่องเที่ยว การกระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวกลุ่มกระแสหลัก การสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการท่องเที่ยวและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวตามแผนที่กำหนด	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- พัฒนาศักยภาพชุมชน ผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน** โดยการเพิ่มศักยภาพ พัฒนา ทักษะ และเสริมสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ประกอบการ ตลอดจนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยศักยภาพนี้ยังหมายความรวมถึงการเป็นเจ้าภาพที่ดี การมีสมรรถนะตามมาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยวระดับภูมิภาคและระดับสากล การสร้างระบบการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายและเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนและท้องถิ่น และการสร้างภาพลักษณ์และความภาคภูมิใจในอาชีพ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอันจะนำไปสู่ขีดความสามารถในการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวของประเทศที่ดียิ่งขึ้นได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการออกกำลังกายพื้นฐานและกีฬามวลชน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ร้อยละของจำนวนประชาชนที่มีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ	ร้อยละ ๓๑ ขึ้นไป	ร้อยละ ๓๑ ขึ้นไป	ร้อยละ ๓๑ ขึ้นไป	ร้อยละ ๓๑ ขึ้นไป	ร้อยละ ๓๑ ขึ้นไป

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- สนับสนุน ส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬาพื้นฐานและกีฬามวลชน** โดยการส่งเสริมการพัฒนาการออกกำลังกาย กีฬา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไปตระหนักถึงการออกกำลังกายและการประกอบกิจกรรมกีฬา การส่งเสริมการพัฒนาอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกายและการเผยแพร่ความรู้เพื่อส่งเสริมการตระหนักด้านการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา และการดูแลสุขภาพให้กับประชาชน อันจะเป็นการกระตุ้นการเล่นกีฬาพื้นฐานและกีฬามวลชน ตลอดจนการจัดทำแนวทางเพื่อสร้างกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกายและเล่นกีฬาสำหรับประชาชน คนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมกีฬามวลชนที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๑. อันดับการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ และ อันดับการแข่งขันกีฬาคอนเฟเดอเรชันนานาชาติ	อันดับที่ ๑ จากการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ ๒๙ (ในกีฬาสากล) และจากการแข่งขันกีฬาอาเซียนพาราเกมส์ ครั้งที่ ๙	อันดับที่ ๖ จากการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ ๑๘ และจากการแข่งขันกีฬาเอเชียนพาราเกมส์ ครั้งที่ ๓	อันดับที่ ๑ จากการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ ๓๐ (ในกีฬาสากล) และจากการแข่งขันกีฬาเอเชียนพาราเกมส์ ครั้งที่ ๑๐	อันดับที่ ๗ ของเอเชียนเกมส์ครั้งที่ ๓๒ กีฬาโอลิมปิกเกมส์ครั้งที่ ๓๒ และอันดับที่ ๕ จากการแข่งขันกีฬาพาราลิมปิกเกมส์ครั้งที่ ๑๖	อันดับที่ ๑ จากการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ ๓๑ (ในกีฬาสากล) และจากการแข่งขันกีฬาเอเชียนพาราเกมส์ ครั้งที่ ๑๑
๒. ร้อยละของสมาคมกีฬาอาชีพสโมสรกีฬาอาชีพที่มีระบบบริหารจัดการได้ตามมาตรฐานที่กำหนด	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
๓. ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนงานการจัดการศึกษา	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- พัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทุกมิติอย่างเป็นระบบ** โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากีฬาจังหวัด (Sport Hero) การส่งเสริมและอุดหนุนการพัฒนา การเตรียมความพร้อม การส่งและจัดการแข่งขันกีฬาสำหรับคนพิการ และการปรับปรุงระบบพัฒนานักกีฬาดั้งเดิมเยาวชนวัย เริ่มตั้งแต่ระบบการเสาะหานักกีฬา การพัฒนาศักยภาพนักกีฬา การจัดทำเส้นทางการพัฒนานักกีฬา การส่งเสริมโอกาสการแข่งขันกีฬาทุกระดับและการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนากีฬาในระดับต่างๆ และการสร้างความภาคภูมิใจของบุคลากรการกีฬา ระดับต่างๆ เพื่อการพัฒนาองค์กรกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในทุกมิติ
- พัฒนานักกีฬาเพื่อสู่ความสำเร็จในระดับอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร** โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรและบุคลากรการกีฬาภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพให้เป็นที่ยอมรับและได้รับการยอมรับเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงอาชีพนักกีฬา และการส่งเสริมความสำเร็จและเชิดชูเกียรติบุคลากรการกีฬาในทุกๆระดับให้ทุกภาคส่วนเล็งเห็นถึงผลตอบแทนและเกียรติยศในฐานะนักกีฬาและบุคลากรกีฬาที่สำคัญ นอกจากนี้การพัฒนานักกีฬาสู่ความสำเร็จในระดับอาชีพนั้นยังรวมถึงการยกระดับมาตรฐานการแข่งขันและการบริหารจัดการกีฬาอาชีพสู่มาตรฐานสากลอันจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญอย่างครบวงจรของวงการกีฬาไทยในภาพรวมด้วย
- พัฒนาการศึกษาให้มีมาตรฐาน** โดยเริ่มจากการจัดการศึกษาและส่งเสริมการวิจัยด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาไปสู่การปรับเปลี่ยนสถานะของสถาบันการศึกษาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ นอกจากนี้ยังจะหมายรวมถึงการให้บริการด้านวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของประเทศและการส่งเสริมและพัฒนานักกีฬาในภาพรวมสู่ความเป็นเลิศด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาและการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๑. ร้อยละการดำเนินงานตามแผนงาน	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐
๒. จำนวนงานวิจัยและองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่จัดทำแล้วเสร็จ	อย่างน้อย ๖ เรื่อง	อย่างน้อย ๖ เรื่อง	อย่างน้อย ๖ เรื่อง	อย่างน้อย ๖ เรื่อง	อย่างน้อย ๖ เรื่อง

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬาและการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ โดยการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาซึ่งถือเป็นแนวทางการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งของประเทศไทยที่มีศักยภาพและสอดคล้องกับแนวโน้มระดับสากล ตลอดจนการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับอุตสาหกรรมกีฬา อาทิ การพัฒนาระบบ Sport Intelligence Center (SIC) และการทำการศึกษาและพัฒนาเมืองกีฬาต้นแบบเพื่อให้เมืองอื่นๆ นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาและการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการในพื้นที่ของตนด้วย
- รวบรวม จัดการ พัฒนาองค์ความรู้นวัตกรรมทางการกีฬาอย่างเป็นระบบ โดยการสร้างเครือข่ายและจัดทำฐานข้อมูลกลางสำหรับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาและพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างครบวงจรเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมทางการกีฬา และการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อันจะนำไปสู่ประโยชน์ของวงการกีฬาของประเทศทั้งระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบูรณาการการบริหาร การจัดการการท่องเที่ยวและกีฬาทุกระดับให้มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๑. ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดด้านการท่องเที่ยว	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕
๒. ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดด้านการกีฬาและนันทนาการ	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- ส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวทั้งระบบ โดยการกำหนดมาตรการและแผนงานที่มีส่วนผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานและประเมินผลการพัฒนาตามแผน

พัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติภายใต้คณะกรรมการท่องเที่ยวชาติ การแก้ไขข้อบกพร่องและเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการท่องเที่ยว ติดตาม ประเมินและปรับปรุงผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติทศวรรษ ๕ ปีด้วย

๒. ส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกีฬาทั้งระบบ โดยการกำหนดมาตรการและแผนงานที่มีส่วนผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานและประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติภายใต้คณะกรรมการกีฬาชาติ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านการออกกำลังกายและการกีฬา อาทิ แผนงานพัฒนาฐานข้อมูลด้านการออกกำลังกาย กีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การพัฒนาการจดแจ้งและระบบทะเบียนนักกีฬา บุคลากรทางกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ตลอดจนการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติทศวรรษ ๕ ปี และการส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาในระดับท้องถิ่นให้แพร่หลายและทั่วถึง

แผนภาพ เป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนภาพ มาตรการและแนวทางปฏิบัติของประเด็นยุทธศาสตร์ในยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔
(พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

มาตรการและแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์ที่ ๑

- พัฒนาแหล่ง สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวบนฐานของความสมดุลและยั่งยืน
- ส่งเสริมและพัฒนาด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ เวลา และกลุ่มตลาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์ที่ ๒

- พัฒนาศักยภาพ ชุมชน ผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์ที่ ๓

- สนับสนุน ส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬาพื้นฐานและกีฬามวลชน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์ที่ ๔

- การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศทุกมิติอย่างเป็นระบบ
- พัฒนากีฬาเพื่อสู่ความสำเร็จในระดับอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร
- พัฒนาการศึกษามีมาตรฐาน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์ที่ ๕

- พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬาและการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ
- รวบรวม จัดการ พัฒนาองค์ความรู้นวัตกรรมทางการกีฬาอย่างเป็นระบบ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์ที่ ๖

- ส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการท่องเที่ยวทั้งระบบ
- ส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกีฬาทั้งระบบ

๕.

แผนปฏิบัติการ กลไกในการขับเคลื่อนและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ/การติดตามและประเมินผล

ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) นั้น ทุกส่วนราชการที่มีความเกี่ยวข้องจะต้องมีการทบทวนบทบาทและหน้าที่ของตนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนประสานงานระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการต่างๆ จะต้องยึดหลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้เพื่อให้สอดคล้องกับการยกระดับให้ส่วนราชการภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้มีลักษณะอันพึงประสงค์ตามโมเดลไทยแลนด์ ๔.๐ โดยจะต้องยึดความเป็นส่วนราชการ ๔.๐ ซึ่งมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน เน้นการให้บริการประชาชนและการดำเนินการโดยให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม มีการส่งเสริมหรือพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกีฬาอย่างมีองค์ความรู้และอาศัยนวัตกรรม มีการปรับปรุงข้อมูลด้านต่างๆ เกี่ยวกับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬาให้ทันสมัยและเท่าทันต่อสถานการณ์และแนวโน้มต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการติดตามและประเมินผลให้เห็นความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะทำให้ทราบถึงความคืบหน้า ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะทำให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมแนวทางการปฏิบัติได้อย่างทัน่วงที

แนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลมีดังต่อไปนี้

๑. การเพิ่มความเข้มแข็งให้กับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยการจัดการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในแต่ละประเด็นควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความพึงพอใจต่อทุกฝ่าย เครือข่ายเหล่านี้ได้แก่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงสถาบันด้านการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและกีฬาทั้งในเชิงภารกิจและพื้นที่ หลักการมีส่วนร่วมดังกล่าวนี้จะต้องควบคู่ไปกับการดำเนินการกิจอย่างอาศัยองค์ความรู้เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและกีฬาไปในทิศทางที่เหมาะสมและให้เกิดความยั่งยืนอีกด้วย

การดำเนินการของภาครัฐควรจะใช้เครือข่ายหรือหน่วยงานที่มีอยู่เป็นกลไกในการดำเนินการให้เกิดการมีส่วนร่วมข้างต้น เช่น กลไกเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ๘ เขต สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดหรืออำเภอ เป็นต้น เพื่อให้การปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นั้นมีความเชื่อมโยงกับมิติเชิงภารกิจ มิติเชิงพื้นที่หรือบริบทและลักษณะของการดำเนินการในแต่ละพื้นที่ การใช้กลไกเหล่านี้จะทำให้เกิดเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งและพร้อมที่จะร่วมการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การสร้างองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

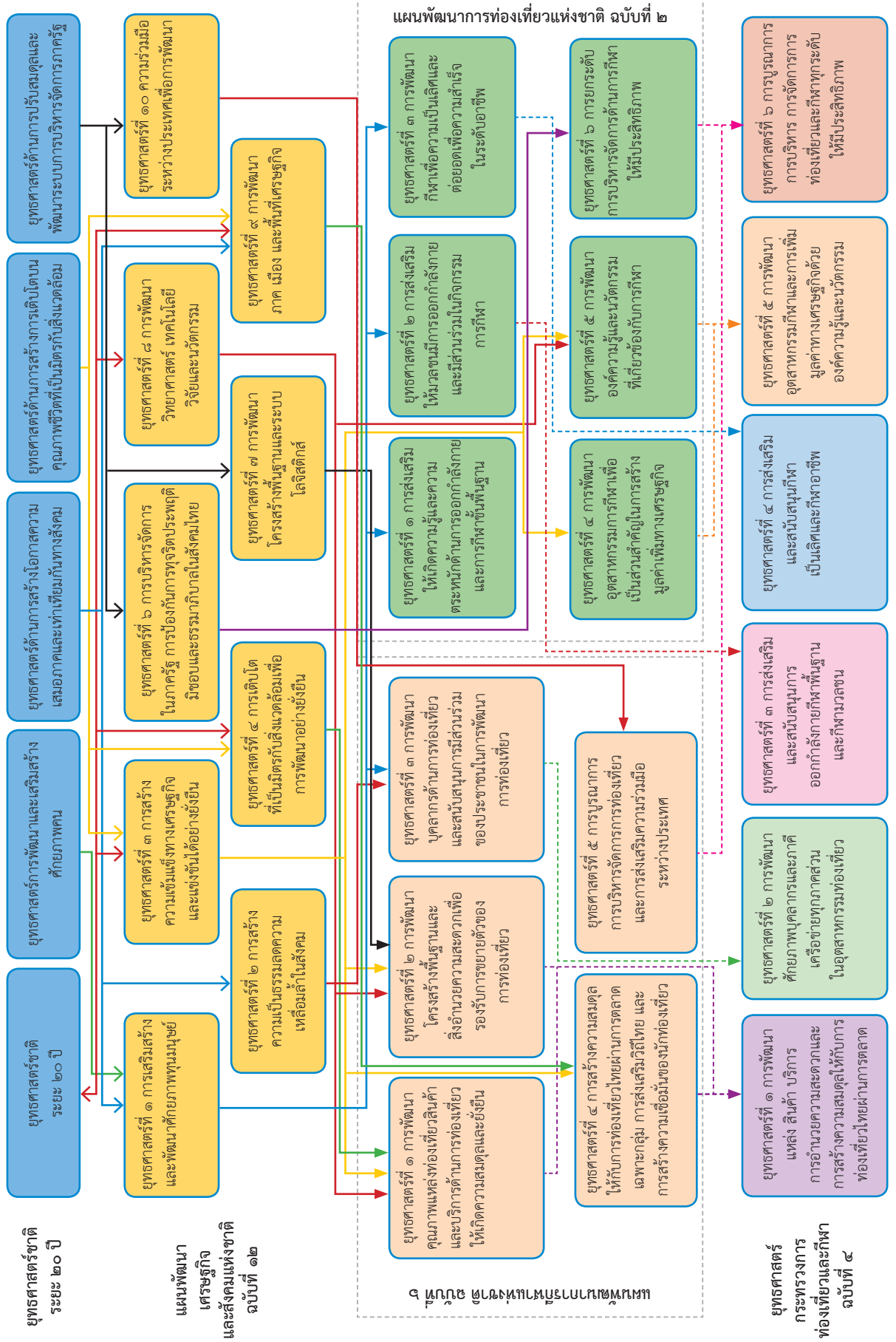
ในการดำเนินการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ในแต่ละประเด็นให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทต่างๆ จำเป็นที่จะต้องอาศัยองค์ความรู้ในการพัฒนา องค์ความรู้เหล่านี้มีในหลากหลายประเด็นเช่น องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ องค์ความรู้ด้านการตลาดและเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา องค์ความรู้ในการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและกีฬา องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นต้น องค์ความรู้ต่างๆ เหล่านี้จะเป็นส่วนช่วยในการสนับสนุนให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้อย่างเหมาะสมและทัน่วงที นอกจากนี้องค์ความรู้เหล่านี้ควรที่จะมีการแบ่งปันและให้เข้าถึงได้ง่ายต่อภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพราะจะส่งเสริมให้การดำเนินการในแต่ละพื้นที่เป็นไปอย่างอาศัยองค์ความรู้และสามารถสร้างนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อนต่อไปได้อีกด้วย

๓. ระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการดำเนินการใดๆ ก็ตามคือการพิจารณาว่าการดำเนินการนั้นบรรลุเป้าหมายหรือไม่ การติดตามประเมินผลจึงเป็นส่วนที่จะชี้ให้เห็นว่าการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด ระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปอย่างโปร่งใสและสามารถแสดงให้เห็นดัชนีชี้วัดผลสำเร็จได้อย่างชัดเจนทั้งในภาพรวมและในระดับย่อย การดำเนินการติดตามประเมินผลควรมีผู้ที่รับผิดชอบโดยเฉพาะโดยควรที่จะมอบหมายคณะทำงานหรือคณะบุคคลที่มีอยู่แล้วหรือแต่งตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการขึ้นมาใหม่เพื่อทำหน้าที่ติดตามประเมินผลโดยประกอบด้วยบุคลากรจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว กรมพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การกีฬาแห่งประเทศไทย และกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว

ระบบการติดตามประเมินผลควรจะถูกออกแบบให้ครอบคลุมโครงการต่างๆ และติดตามผลเป็นประจำทุกเดือนหรือตามความเหมาะสมในการเร่งรัดงาน โดยในการติดตามผลนั้นจะต้องพิจารณาว่าการปฏิบัติงานนั้นได้ทำอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ โครงการได้รับทรัพยากรในการสนับสนุนเพียงพอหรือไม่ และผลการดำเนินโครงการนั้นเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด หากในการติดตามผลดังกล่าวพบอุปสรรคหรือปัญหาใดๆ ที่อาจจะทำให้การดำเนินโครงการไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือมีความล่าช้าก็ควรมีการประสานงานหรือให้ความช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีเพื่อให้ผลการดำเนินงานเข้าใกล้เป้าหมายที่ตั้งไว้มากที่สุด นอกจากนี้การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดการปรับปรุงแผนประจำปีเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาที่เปลี่ยนแปลงไปได้อีกด้วย

๖. ภาพแสดงความเป็นไปของยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

כנסות

ตาราง ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ การยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	ปีและงบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงานรับผิดชอบ
				๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	รวม	
๑. การพัฒนาแหล่งสินค้า บริการ การอำนวยความสะดวกและ การอำนวยความสะดวกให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการค้า	๑.๑ ร้อยละความสำเร็จของแผนการค้าสินค้า บริการ การอำนวยความสะดวกและ การอำนวยความสะดวกให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการค้า	๑.๑ พัฒนาแหล่งสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวบนฐานของความสมดุลและยั่งยืน	๑.๑ แผนงานส่งเสริม พัฒนา ศึกษาติดตาม สามารถ การท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเพื่อสร้างสมดุลและยั่งยืนแก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อาทิ การท่องเที่ยวโดยชุมชน ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พะเลชายหาด ทางน้ำเรือสำราญ	๓๕.๐	๕๖.๔	๕๒.๙	๖๐.๔	๕๗.๙	๒๖๒.๖	สป.กก./ กรมการท่องเที่ยว
				๘๕.๐	๙๓.๕	๑๐๒.๘	๑๑๐.๐	๑๒๑.๐	๕๑๒.๓	
	๑.๒ ร้อยละความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวพลอดภัย คุณภาพ และมาตรฐานในแหล่งสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	๑.๒ ส่งเสริมและ พัฒนาด้านการอำนวยความสะดวกและ ความปลอดภัยแก่ นักท่องเที่ยว	๑.๒ แผนงานพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเพื่อนักท่องเที่ยว	๑๖๕.๘	๒๐๐.๐	๒๕๐.๐	๓๐๐.๐	๓๕๐.๐	๑๒๖๕.๘	กรมการท่องเที่ยว
				๑๒๑.๕	๑๓๐.๐	๑๕๓.๐	๑๕๖.๓	๑๗๐.๐	๗๒๐.๘	
	๑.๒ ร้อยละความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวพลอดภัย คุณภาพ และมาตรฐานในแหล่งสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	๑.๒ ส่งเสริมและ พัฒนาด้านการอำนวยความสะดวกและ ความปลอดภัยแก่ นักท่องเที่ยว	๑.๕ แผนงานส่งเสริมและสนับสนุนการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว	๒๔.๕	๒๗.๐	๒๙.๗	๓๒.๖	๓๕.๐	๑๔๘.๘	กรมการท่องเที่ยว
				๒๖.๗	๓๐.๐	๓๓.๐	๓๖.๓	๔๐.๐	๑๖๖.๐	
	๑.๒ ร้อยละความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวพลอดภัย คุณภาพ และมาตรฐานในแหล่งสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	๑.๗ แผนงานประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัย และเตือนภัยให้แก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ	๑.๘ แผนงานสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัย และเตรียมความพร้อมในการรักษาความปลอดภัยพร้อมรับมือกับสถานการณ์รุนแรง	๑๐.๐	๑๑.๐	๑๒.๐	๑๓.๐	๑๔.๐	๖๐.๐	สป.กก.
				๖๕.๐	๓๔.๐	๓๖.๐	๓๙.๐	๔๑.๕	๒๑๕.๕	

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	ปีและงบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงานรับผิดชอบ	
				๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	รวม		
๑. (ต่อ)			๑.๙ แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ ดูแลรักษาความปลอดภัย และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว	๑๕๐.๓	๖๒.๐	๖๒.๐	๖๒.๐	๖๒.๐	๖๒.๐	๓๓๘.๓	บก.ทท.
			๑.๑๐ แผนงานเพิ่มสถานที่ การรองรับดูแลช่วยเหลือนักท่องเที่ยว	๒๕๐.๐	-	-	-	-	-	๒๕๐.๐	
		๑.๑๑ โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ท่องเที่ยวไทยสู่ความเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและมีคุณค่าเชิงประสบการณ์ที่แตกต่างด้วยเอกลักษณ์วิถีไทย	๑,๒๖๒.๐	๑,๒๒๗.๐	๑,๕๕๑.๐	๑,๖๒๑.๐	๑,๖๒๑.๐	๑,๖๒๑.๐	๑,๖๒๑.๐	๗,๓๘๗.๐	ททท.
	๑.๓ อัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวรวม	๑.๓ ส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวเชิงพื้นที่และกลุ่มตลาด	๑.๑๒ โครงการเพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ	๑,๗๒๕.๐	๑,๙๑๒.๐	๒,๔๗๙.๐	๒,๕๒๖.๐	๒,๖๒๖.๐	๒,๖๒๖.๐	๑๑,๒๖๘.๐	
			๑.๑๓ โครงการส่งเสริมการกระจายพื้นที่และเวลาท่องเที่ยว	๔๖๐.๐	๕๙๙.๐	๗๗๗.๐	๗๕๒.๐	๘๒๓.๐	๘๒๓.๐	๓,๔๕๑.๐	
			๑.๑๔ โครงการกระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวคนไทยกลุ่มกระแสหลัก	๗๒๐.๐	๗๒๐.๐	๙๓๔.๐	๙๕๒.๐	๙๘๙.๐	๙๘๙.๐	๔,๓๑๕.๐	
			๑.๑๕ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนและขยายโอกาสในการเดินทางท่องเที่ยวแก่นคนไทย	๑๘๗.๐	๑๘๐.๐	๒๓๓.๐	๒๓๘.๐	๒๔๗.๐	๒๔๗.๐	๑,๐๘๕.๐	
			๑.๑๖ โครงการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการท่องเที่ยวและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการตลาด	๙๐๘.๐	๙๒๘.๐	๑,๒๐๓.๐	๑,๒๒๖.๐	๑,๒๗๔.๐	๑,๒๗๔.๐	๕,๕๓๙.๐	

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและแนวทางปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	ปีและงบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงานรับผิดชอบ
				๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	รวม	
๒. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	• ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและภาคีเครือข่ายด้านภาคีเครือข่ายด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามแผนที่กำหนด	• พัฒนาศักยภาพชุมชนผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน	๒.๑ แผนงานเพิ่มศักยภาพ พัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้ แก่ผู้ประกอบการ บุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว	๖๑.๔	๖๕.๐	๗๐.๐	๘๐.๐	๙๐.๐	๓๖๖.๔	สป.กก./กรมการท่องเที่ยว
			๒.๒ ส่งเสริมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้แก่บุคลากรด้านการท่องเที่ยว และภาคประชาชน	๘.๕	๑๐.๐	๑๒.๕	๑๗.๕	๒๓.๕	๖๓.๕	
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการออกกำลังกาย กีฬาพื้นฐาน กีฬาพื้นฐาน และกีฬามวลชน	• ร้อยละของจำนวนประชาชนที่มีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ	• สนับสนุน ส่งเสริม การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาพื้นฐาน และกีฬามวลชน	๒.๓ ส่งเสริมให้บุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีส่วนร่วมตามมาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน และมาตรฐานสากล	-	๒๕.๐	๔๖.๕	๕๑.๐	๕๗.๐	๑๗๙.๕	สป.กก./กรมการท่องเที่ยว
			๒.๔ แผนงานการสร้างและพัฒนาระบบการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	๒.๐	๓.๐	๔.๐	๙.๐	สป.กก.	
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการออกกำลังกาย กีฬาพื้นฐาน และกีฬามวลชน	• ร้อยละของจำนวนประชาชนที่มีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ	• สนับสนุน ส่งเสริม การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาพื้นฐาน และกีฬามวลชน	๒.๕ โครงการพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่าย และเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนและท้องถิ่น อาทิ แผนงาน Amazing Thai Host (ATH)	๑๐.๐	๓๗.๐	๕๐.๐	๕๔.๐	๕๙.๐		๓๓๐.๐
			๒.๖ แผนงานสร้างภาพลักษณ์และความภาคภูมิใจในอาชีพอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	-	
			๓.๑ แผนงานส่งเสริมการออกกำลังกาย กีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์กีฬา	๓๘๘.๐	๔๐๑.๐	๕๑๐.๐	๕๗๐.๐	๑,๐๓๕.๐	๓,๗๐๔.๐	
			๓.๒ แผนงานส่งเสริมพัฒนาอาสาสมัครกีฬา และผู้ให้บริการออกกำลังกาย	๒๓๕.๐	๒๒๐.๐	๖๔๙.๐	๘๒๕.๐	๑,๐๑๒.๐	๒,๙๔๕.๐	
			๓.๓ แผนงานเผยแพร่ความรู้ เพื่อเพิ่มการตระหนักรู้ด้านการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา และการดูแลสุขภาพ ให้กับประชาชน	๗.๙	๗.๐	๔๑.๑	๔๕.๒	๔๙.๗	๑๕๐.๙	
			๓.๔ แผนงานจัดทำแนวทางสร้างกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาสำหรับประชาชน คนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ	๔๓๗.๐	๗๒๕.๐	๘๕๕.๐	๕๑๓.๑	๕๓๓.๕	๑,๙๗๘.๖	

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและแนวทางปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	ปีและงบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงานรับผิดชอบ
				๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	รวม	
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ	๔.๑ อันดับการแข่งขันทัวร์นาเมนต์นานาชาติ อันดับการแข่งขันกีฬาคณะพิกานานาชาติ	๔.๑ พัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทุกมิติอย่างเป็นระบบ	๔.๑ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา กีฬาจังหวัด (Sport Hero) ๔.๒ มาตรการส่งเสริม อุดหนุน การพัฒนา การเตรียมความพร้อม การส่งและจัดการแข่งขัน กีฬาสำหรับคนพิการ ๔.๓ แผนงานปรับปรุงระบบพัฒนานักกีฬาตั้งแต่เยาว์วัยการจัดทำเส้นทางทางการพัฒนานักกีฬาและ การพัฒนาองค์กรกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๕๐๐.๐	การกีฬาแห่งประเทศไทย
				๗๖.๐	๑๖.๐	๑๗๖.๐	๑๒๖.๐	๑๒๖.๐	๕๕๒.๐	การกีฬาแห่งประเทศไทย
๔.๒ ร้อยละของสมาคมกีฬาอาชีพ สโมสรกีฬาอาชีพ ที่มีระบบบริหารจัดการได้ตาม มาตรฐานที่กำหนด	๔.๓ ร้อยละของ ความสำเร็จของ การดำเนินงาน ตามแผนงานการจัดการศึกษา	๔.๓ พัฒนาการกีฬาเพื่อ ความสำเร็จในระดับ อาชีพอย่างเป็นระบบ ครบวงจร	๔.๔ โครงการพัฒนาหลักสูตรและบุคลากรการ กีฬาในประเทศ ๔.๕ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา กีฬาอาชีพให้เป็นที่ยอมรับและได้รับการยอมรับ ๔.๖ โครงการส่งเสริมความสำเร็จและขีดขุมเกียรติ บุคลากรกีฬาทุกระดับ ๔.๗ แผนงานยกระดับมาตรฐานการแข่งขันและ การบริหารจัดการกีฬาอาชีพสู่มาตรฐานสากล ๔.๘ โครงการปรับเปลี่ยนสถานะจากสถาบันการ พลังศึกษสู่การเป็นมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ๔.๙ โครงการจัดการศึกษาและส่งเสริมการวิจัย ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา ๔.๑๐ โครงการบริการวิชาการและทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ๔.๑๑ โครงการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ	๑๒๘.๐	๑๘๐.๐	๒๑๗.๘	๒๕๑.๒	๒๘๖.๗	๑๐๖๓.๗	การกีฬาแห่งประเทศไทย/ กรมพลศึกษา
				๒๐.๐	๒๐.๐	๒๐.๐	๒๐.๐	๒๐.๐	๑๐๐.๐	การกีฬาแห่งประเทศไทย
๔.๓ ร้อยละของ ความสำเร็จของ การดำเนินงาน ตามแผนงานการจัดการศึกษา	๔.๔ พัฒนาการศึกษา ให้มีมาตรฐาน	๔.๔ พัฒนาการศึกษา ให้มีมาตรฐาน	๔.๘ โครงการปรับเปลี่ยนสถานะจากสถาบันการ พลังศึกษสู่การเป็นมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ๔.๙ โครงการจัดการศึกษาและส่งเสริมการวิจัย ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา ๔.๑๐ โครงการบริการวิชาการและทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ๔.๑๑ โครงการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ	๗.๐	๗.๐	๗.๐	๗.๐	๗.๐	๓๕.๐	สถาบัน การพลศึกษา
				๒๓๐.๐	๒๓๐.๐	๒๓๐.๐	๒๓๐.๐	๒๓๐.๐	๑,๑๕๐.๐	สถาบัน การพลศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	ปีและงบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงานรับผิดชอบ
				๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	รวม	
๕. การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา และการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม	๕.๑ ร้อยละ การดำเนินงานตามแผนงาน	๕.๑ พัฒนาระบบส่งเสริมสนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา และการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ	๕.๑ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๔๖.๐	๖๘.๒	๖๘.๒	๖๘.๒	๖๘.๒	๓๑๘.๘	สป.กก./การกีฬาแห่งประเทศไทย
				-	-	-	๑๐.๐	๑๐.๐	๒๐.๐	
	๕.๒ จำนวนงานวิจัยและองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การกีฬาที่จัดทำแล้วเสร็จ	๕.๒ รวบรวม จัดการ พัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมทางการกีฬา อย่างเป็นระบบ	๕.๒ โครงการสร้างเครือข่ายและจัดทำฐานข้อมูลกลางสำหรับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การกีฬา และพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา อย่างครบวงจร	๕.๔	๒๑.๒	๕๐.๐	๕๖.๐	๖๒.๐	๑๙๔.๖	สป.กก./การกีฬาแห่งประเทศไทย/กรมพลศึกษา/สถาบันการพลศึกษา
				-	-	๖.๐	-	-	๖.๐	
๖. การบูรณาการการบริหาร การจัดการท่องเที่ยวและกีฬา ทูกระดับให้มีประสิทธิภาพ	๖.๑ ร้อยละ ความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ของ กลุ่มจังหวัดและจังหวัดด้านการท่องเที่ยว	๖.๑ ส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการท่องเที่ยวทั้งระบบ	๖.๑ มาตรการขับเคลื่อนและประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชาติ ภายใต้คณะกรรมการท่องเที่ยวชาติ	๑๐.๕	๑๐.๕	๑๐.๕	๑๐.๕	๑๐.๕	๕๒.๕	สป.กก./การกีฬาแห่งประเทศไทย/สถาบันการพลศึกษา
				๒๐.๐	๒๒.๐	๒๕.๐	๓๑.๐	๓๑.๐	๑๒๖.๐	
	๖.๒ ร้อยละ ความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ของ กลุ่มจังหวัดและจังหวัดด้านการกีฬาและนันทนาการ	๖.๒ ส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกีฬาทั้งระบบ	๖.๒ มาตรการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชาติทุกระยะ ๕ ปี	๑๐.๐	๑๐.๐	๑๐.๐	๑๐.๐	๑๐.๐	๕๐.๐	สป.กก./กรมการท่องเที่ยว
				-	-	-	-	-	๓๐.๐	
			๖.๔ มาตรการขับเคลื่อนและประเมินผลแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชาติภายใต้คณะกรรมการกีฬาชาติ	-	-	-	-	๑๐๐	๑๐๐.๐	

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและแนวทางปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	ปีและงบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงานรับผิดชอบ
				๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	รวม	
๖. (ต่อ)	๖.๒ (ต่อ)	๖.๒ (ต่อ)	<p>๖.๕ โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านการออกกำลังกายและการกีฬา อาทิ แผนงานพัฒนาข้อมูลด้านการออกกำลังกาย กอล์ฟ นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา</p> <p>๖.๖ โครงการพัฒนาการจัดตั้งและระบบทะเบียนนักกีฬา บุคลากรทางการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ</p> <p>๖.๗ แผนงานการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ยุทธระยะ ๕ ปี</p> <p>๖.๘ แผนงานส่งเสริมพัฒนาสถาบันการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาในระดับท้องถิ่น</p>	๑๓.๑	๒๑.๑	๔๐.๒	๔๖.๐	๕๒.๐	๑๓๖.๔	สป.กก./กรมพลศึกษา/การกีฬาแห่งประเทศไทย/สถาบันการพลศึกษา
				๔.๐	๔.๐	๔.๐	๔.๐	๔.๐	๒๐.๐	การกีฬาแห่งประเทศไทย/สถาบันพลศึกษา/สป.กก.
				-	-	-	-	๓๐	๓๐.๐	สป.กก.
				๑๓๘.๑	๑๑๓.๓	๒๗๕.๐	๒๘๘.๔	๙๒๖.๘	๑๓๓๕.๖	กรมพลศึกษา

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
รองปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
อธิบดีกรมการท่องเที่ยว
อธิบดีกรมพลศึกษา
อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา
ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย
ผู้บัญชาการตำรวจท่องเที่ยว

กองบรรณาธิการ โดย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา